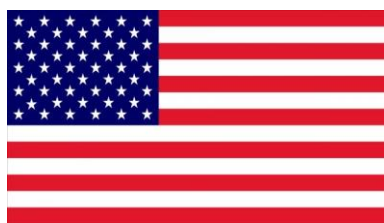

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2019

Η οικονομία των ΗΠΑ και οι διμερείς οικονομικές σχέσεις με την Ελλάδα

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ: ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ, ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ, ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ, ΣΙΚΑΓΟΥ

Ουάσιγκτων, Ιούνιος 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	3
2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	4
3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	7
4. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	9
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ	9
ΑΥΣΤΗΡΗ ΤΗΡΗΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ, ΔΙΜΕΡΩΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΜΕΡΩΣ	10
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΠΟΕ	11
ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΗΠΑ	11
5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	12
6. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)	13
7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	15
8. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)	18
Α. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΗΠΑ ΕΤΟΥΣ 2019:.....	18
Β. ΚΟΡΥΦΑΙΑ 20 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΞΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΕ ΗΠΑ ΕΤΟΥΣ 2019:.....	19
Γ. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΣΕ ΗΠΑ – ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ:.....	21
Δ. ΚΟΡΥΦΑΙΑ 15 ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΠΟ ΗΠΑ – 2019.....	23
Ε. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΗΠΑ – ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.....	24
9. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)	25
10.ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΣΙΚΑΓΟΥ)	27
11.ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ) ..	27
12.ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)	28
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΗΠΑ.....	28
ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ - ΗΠΑ.....	29
ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΗΠΑ.....	29
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ	32

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής / ΗΠΑ είναι η τρίτη μεγαλύτερη σε έκταση χώρα παγκοσμίως, μετά την Ρωσία και τον Καναδά, με συνολική επιφάνεια 9.826.675 τ. χλμ. Περιλαμβάνει πενήντα Πολιτείες και μια ομοσπονδιακή περιφέρεια (District of Columbia / DC), ενώ κατέχει αρκετά εδάφη στον Ειρηνικό και την Καραϊβική¹.

Πρωτεύουσα της χώρας είναι η Washington DC.

Ο πληθυσμός των ΗΠΑ είναι 329.655.139 κάτοικοι², στην 3^η θέση παγκοσμίως, μετά την Κίνα και την Ινδία. Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού συγκεντρώνεται στην περιοχή του Νότου (125.580.448), αν και πολυπληθέστερη Πολιτεία είναι η California στη Δυτική Ακτή (39,512,223).

Σε ομοσπονδιακό επίπεδο δεν υφίσταται επίσημη γλώσσα. Η αγγλική είναι η de facto γλώσσα της αμερικανικής Κυβέρνησης και χρησιμοποιείται περίπου από το 79% του πληθυσμού, ενώ η

ισπανική είναι η δεύτερη συχνότερα ομιλούμενη γλώσσα που χρησιμοποιείται από το 13% περίπου του πληθυσμού (βλ.³).

Το Πολίτευμα της χώρας είναι Ομοσπονδιακή Προεδρική Συνταγματική Δημοκρατία. Παράλληλα με την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, λειτουργούν πολιτειακές κυβερνήσεις, οι οποίες διαθέτουν βαθμό αυτονομίας έναντι της ομοσπονδιακής. Το νομικό σύστημα, σε ομοσπονδιακό επίπεδο, είναι βασισμένο στο αγγλικό δίκαιο, όπως και σε πολιτειακό εκτός από την Πολιτεία Λουιζιάνα (Ναπολεόντειος αστικός κώδικας).

Η εκτελεστική εξουσία ασκείται από τον Πρόεδρο και το Υπουργικό Συμβούλιο (οποίο ορίζεται από τον Πρόεδρο και εγκρίνεται από την Γερουσία). Το Νομοθετικό Σώμα είναι το Κογκρέσο, αποτελούμενο από τη Γερουσία / Senate (100 έδρες, 2 μέλη εκλεγμένα από κάθε Πολιτεία για δετή θητεία) και τη Βουλή των Αντιπροσώπων / House of Representatives (435 έδρες, εκλεγμένα μέλη με 2ετή θητεία).

Στις τελευταίες προεδρικές εκλογές το Νοέμβριο 2016, ο Donald Trump, ως υποψήφιος των Ρεπουμπλικάνων, επικράτησε της Hilary Clinton των Δημοκρατικών και 20.1.2017 ορκίστηκε 45^{ος} Πρόεδρος των ΗΠΑ, για 4ετή θητεία. Στην 59^η προεδρική εκλογή που θα λάβει χώρα το Νοέμβριο 2020, υποψήφιος των Δημοκρατικών, έναντι του Προέδρου Trump, θα είναι τελικά ο πρώην Αντιπρόεδρος των ΗΠΑ, Joe Biden, επικρατώντας των υπολοίπων υποψηφίων για το χρίσμα των Δημοκρατικών, μεταξύ των οποίων οι Γερουσιαστές Bernie Sanders (Vermont), Elizabeth Warren (Massachusetts) και Amy Klobuchar (Minnesota), ο πρώην Δήμαρχος της πόλης South Bend στην Indiana Pete Buttigieg και ο επιχειρηματίας Michael Bloomberg.

¹ Territories of the US (με κυριότερα εδάφη: American Samoa, Guam, Northern Mariana Islands, Puerto Rico και Virgin Islands) καθώς και US MOI / Minor Outlying Islands (οκτώ νησιά στον Ειρηνικό: Baker Island, Howland Island, Jarvis Island, Johnston Atoll, Kingman Reef, Midway Atoll, Palmyra Atoll, Wake Island και ένα στην Καραϊβική: Navassa Island).

² US Census Bureau, <https://www.census.gov/popclock/> (Μάιος, 2020).

³ US Census Bureau, <https://www.census.gov/library/publications/2013/acs/acs-22.html> (2013).

2. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Επιδόσεις οικονομίας ΗΠΑ. (βλ.⁴)

Όπως αναφέρεται στην ετήσια Οικονομική Έκθεση του Προέδρου των ΗΠΑ, οι επιδόσεις της αμερικανικής οικονομίας υπερέβησαν το 2019 τις αρχικές προβλέψεις του Congressional Budget Office (CBO), καθώς ο ρυθμός ανάπτυξης ανήλθε σε 2,3%, συμπληρώνοντας τον Δεκέμβριο 2019 127 συνεχόμενους μήνες ανάπτυξης (σχεδόν 11ετία), ενώ οι ΗΠΑ είχαν εκ νέου τον υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης μεταξύ των χωρών G7. Ιδιαίτερως σημαντική ήταν, επίσης, η επίτευξη του χαμηλότερου ποσοστού ανεργίας (βλ.⁵) των τελευταίων 50 ετών, τάξης μόλις 3,7%, ενώ υπολογίζεται ότι από το 2016 έως τα τέλη του 2019 προστέθηκαν περίπου 2 εκατ. νέες θέσεις εργασίας. Παραδοσιακά, η ιδιωτική κατανάλωση (consumer spending), συνιστώντας περίπου 70% του συνόλου της οικονομικής δραστηριότητας, παρέμεινε κινητήριος δύναμη της αμερικανικής οικονομίας. Εκτιμάται ότι το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα αυξήθηκε κατά 2,6%, ενώ ταυτόχρονα ενισχύθηκε και από τις βελτιωμένες επιδόσεις των χρηματαγορών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες

	2017	2018	2019
Πραγματικό ΑΕΠ (τρις. δολ.)	18,05	18,56	21,43
Ρυθμός Ανάπτυξης (%)	2,3	2,9	2,3
Κατά κεφαλή ΑΕΠ (δολ.)	59,984	62,853	60,704
Ανεργία (%)	4,4	3,9	3,7
Πληθωρισμός - CPI (%) ⁶	2,1	2,4	1,8
Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ) ⁷	74,4%	77,1%	79,2%
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (έλλειμμα, % ΑΕΠ) ⁸	-3,5	-3,8	-4,6
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-2,4	-2,38	-2,3
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δισ. δολ.)	-466,2	-488,4	-498,4
Εξαγωγές (προϊόντων-υπηρεσιών, τρις. δολ.)	2,35	2,50	3,76
Εισαγωγές (προϊόντων-υπηρεσιών, τρις. δολ.)	2,90	3,12	4,26
Βραχυπρόθεσμο Επιτόκιο (total, per annum)	1,15	2,19	2,21
Μακροπρόθεσμο Επιτόκιο (total, per annum)	2,33	2,91	2,14

Πηγές: White House, OECD, BEA, BLS, CBO, FED of St. Louis (βλ. υπερσυνδέσμους υποσημείωσης 4).

⁴ Πηγές:

<https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2020/02/2020-Economic-Report-of-the-President-WHCEA.pdf>
<https://www.whitehouse.gov/omb/historical-tables/>
<https://www.bea.gov/news/2020/gross-domestic-product-fourth-quarter-and-year-2019-third-estimate-corporate-profits>
<https://www.bea.gov/news/2020/us-international-transactions-fourth-quarter-and-year-2019>
<https://www.bls.gov/news.release/srgune.nr0.htm>
<https://www.cbo.gov/system/files/2020-03/56165-CBO-debt-primer.pdf>
<https://fred.stlouisfed.org/series/FYFGDQ188S>
https://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=PDB_LV
<https://data.oecd.org/price/inflation-cpi.htm#indicator-chart>
<https://data.oecd.org/interest/short-term-interest-rates.htm#indicator-chart>
<https://data.oecd.org/interest/long-term-interest-rates.htm>

⁵ Καταγράφεται ο ετήσιος μέσος όρος, ενώ μέχρι τα τέλη του 2019 η ανεργία είχε μειωθεί σε 3,5%.

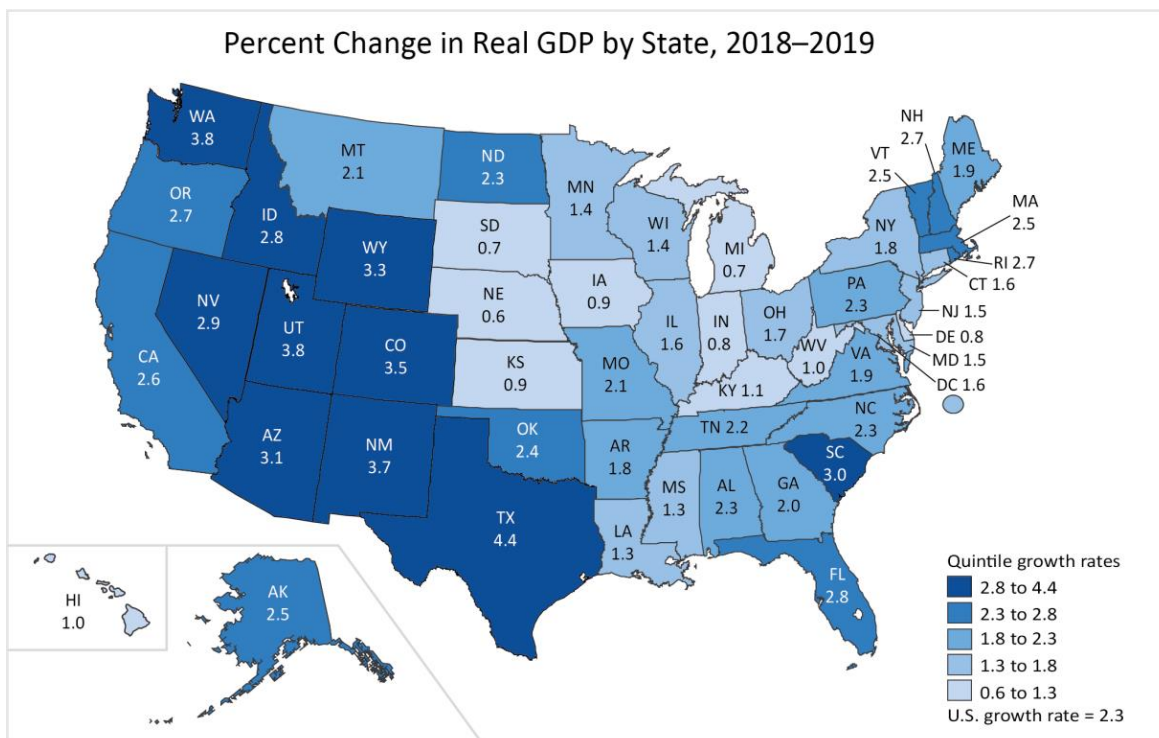
⁶ Το Bureau of Economic Statistics παρακολουθεί το δείκτη PCE (Personal Consumption Expenditures), ενώ το Υπουργείο Εργασίας (γραφείο BLS) παρακολουθεί το δείκτη (urban) CPI.

⁷ Στον πίνακα 1 καταγράφεται το δημόσιο χρέος σε κατοχή ιδιωτών (public debt held by the public) όπως διαμορφώθηκε στα τέλη του ημερολογιακού έτους (όχι δημοσιονομικού). Το Ακαθάριστο Δημόσιο Χρέος περιλαμβάνει το χρέος προς δημόσιους φορείς (intragovernmental holdings), π.χ. συνταξιοδοτικά ταμεία, ταμεία κοινωνικής ασφάλισης κλπ., το οποίο κατά το 2019 υπερέβη το 120% ΑΕΠ.

⁸ Δημοσιονομικό έτος ΗΠΑ (FY) 1 Οκτωβρίου – 30 Σεπτεμβρίου.

Το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών, οποίο ανήλθε σε \$498,4 δισ., αυξήθηκε κατά \$7,4 δισ. (ή 1,5%). Η διεύρυνση του ελλείμματος οφείλεται, μεταξύ άλλων, στο μειωμένο πλεόνασμα εξαγωγών υπηρεσιών, το οποίο αντισταθμίστηκε όμως από τη μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου αγαθών (βλ. παρακάτω Κεφάλαιο 5).

Ως προς τις οικονομικές επιδόσεις ανά Πολιτεία (βλ.⁹), κατά το 2019 το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε σε όλες τις Πολιτείες (50) και στο διοικητικό διαμέρισμα της Ουάσιγκτων D.C. (District of Columbia). Οι ρυθμοί ανάπτυξης κυμαίνονται από 0,6% στη Nebraska έως 4,4% στο Texas (αναλυτικά στοιχεία ανά Πολιτεία σε κατωτέρω χάρτη).

U.S. Bureau of Economic Analysis

Στο Texas, στην Πολιτεία με τον μεγαλύτερο ρυθμό ανάπτυξης, ο τομέας εξόρυξης συνέβαλε περισσότερο στην αύξηση του ΑΕΠ. Επισημαίνεται, εδώ, ότι τα τελευταία έτη οι ΗΠΑ έχουν επιτύχει την παγκοσμίως μεγαλύτερη αύξηση επενδύσεων στον ενεργειακό τομέα (συμπεριλαμβανομένης της εξόρυξης και παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου), καταλαμβάνοντας τη 2η θέση διεθνώς, μετά την Κίνα (βλ.¹⁰, IEA). Παράλληλα, η αμερικανική κυβέρνηση επιτάχυνε την έκδοση αδειών για την ανάπτυξη της έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων. Συναφώς, όπως διαπιστώνεται σε ανωτέρω χάρτη, οι Πολιτείες στις οποίες υλοποιούνται ενεργειακά έργα εμφανίζουν υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης.

Σε επίπεδο επικράτειας, οι βασικοί οικονομικοί τομείς που συνέβαλαν στην αύξηση του εθνικού προϊόντος ήταν οι επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες, ο χρηματοπιστωτικός και ασφαλιστικός τομέας και οι υπηρεσίες πληροφορικής. Στον παρακάτω Πίνακα 2 παρατίθεται η συνδρομή εκάστου οικονομικού τομέα στο ΑΕΠ της χώρας (βλ.¹¹):

⁹ <https://www.bea.gov/news/2020/gross-domestic-product-state-4th-quarter-and-annual-2019>

¹⁰ <https://www.iea.org/reports/world-energy-investment-2019>

¹¹ <https://apps.bea.gov/iTable/iTable.cfm?ReqID=51&step=1>

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Προστιθέμενη αξία οικονομικών τομέων, ως % ΑΕΠ

	2017	2018	2019
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	100,0	100,0	100,0
Ιδιωτικός τομέας	87,3	87,6	87,7
Γεωργία, δασοκομία, αλιεία	0,9	0,8	0,8
Εξόρυξη (συμπερ. πετρελαίου και φυσικού αερίου)	1,7	1,7	1,5
Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας	1,5	1,6	1,6
Κατασκευές	4,3	4,1	4,1
Μεταποίηση	11,6	11,3	11,0
Χονδρεμπόριο	5,9	5,9	6,0
Λιανεμπόριο	5,9	5,5	5,5
Μεταφορές και αποθήκευση	3,0	3,2	3,2
Υπηρεσίες ενημέρωσης (publishing, broadcasting κλπ.)	4,8	5,2	5,2
Χρηματοπιστωτικές, μεσιτικές, ασφαλιστικές υπηρεσίες	20,9	20,9	21,0
Επαγγελματικές, επιστημονικές & τεχνικές δραστηριότητες	12,1	12,5	12,8
Εκπαίδευση, υγεία, υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας	8,4	8,7	8,8
Τέχνες, ψυχαγωγία, φιλοξενία/ καταλύματα, εστίαση	4,0	4,2	4,2
Άλλες υπηρεσίες (εκτός από τις δημόσιες)	2,2	2,1	2,1
Δημόσιος τομέας	12,7	12,4	12,3
Ομοσπονδία	3,9	3,8	3,8
Πολιτείες και Τοπική Αυτοδιοίκηση	8,9	8,5	8,5

Προβλέψεις για τα επόμενα έτη.

Η θετική πορεία της αμερικανικής οικονομίας διεκόπη απότομα το πρώτο τρίμηνο του 2020 λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, καθώς, σύμφωνα με σειρά αναθεωρημένων εκτιμήσεων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και επενδυτικών οίκων, οι ΗΠΑ εισήλθαν σε περίοδο ύφεσης. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του Α/Υπουργείου Εμπορίου (DoC, Υπηρεσία ΒΕΑ, βλ.¹²), κατά το α' τρίμηνο τρ.έ., το ΑΕΠ των ΗΠΑ συρρικνώθηκε κατά 5%, μεγαλύτερη τριμηνιαία ύφεση από την παγκόσμια οικονομική κρίση προ δεκαετίας (για ΗΠΑ Great Recession, 2007-2009). Ο Α/Υπουργός Εμπορίου ανέφερε σε σχετικές δηλώσεις του ότι εν λόγω τριμηνιαία μείωση ΑΕΠ, από αύξηση 2,1% του δ' τριμήνου 2019, οφείλεται στα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης, οποία τέθηκαν σε ισχύ το Μάρτιο για αντιμετώπιση της πανδημίας κορωνοϊού, ενώ η ύφεση ήταν αναμενόμενη λόγω των σχετικών οικονομικών επιπτώσεων. Τόνισε δε ότι ΗΠΑ εξακολουθούν να έχουν την πλέον ανθεκτική οικονομία, χάρις αφενός στους "καινοτόμους και σκληρά εργαζόμενους" Αμερικανούς που είναι πρόθυμοι να υποβληθούν σε θυσίες προκειμένου να νικηθεί ο "αόρατος εχθρός" και αφετέρου στις "αποφασιστικές και έγκαιρες" ενέργειες του Α/Προέδρου.

Αν και υπάρχουν διαφοροποιήσεις μεταξύ των προβλέψεων, υπάρχει γενική συμφωνία ότι κατά το 2^ο τρίμηνο 2020 η πτώση του αμερικανικού ΑΕΠ θα είναι η μεγαλύτερη που έχει σημειωθεί

¹² <https://www.bea.gov/news/2020/gross-domestic-product-1st-quarter-2020-second-estimate-corporate-profits-1st-quarter>

εδώ και δεκαετίες, με συγκρατημένη αισιοδοξία ότι η οικονομία θα επανέλθει σε αναπτυξιακή τροχιά κατά το 2^ο ήμισυ του έτους, αναλόγως της εξέλιξης, συγκράτησης ή υποχώρησης, της πανδημίας.

Οι πλέον αισιόδοξες εκτιμήσεις για ταχύτερη ανάκαμψη “σχήματος V” έχουν πλέον αναθεωρηθεί, καθώς όλο και περισσότεροι αναλυτές θεωρούν ότι είναι πιθανότερη η οικονομική ανάκαμψη σχήματος “W” ή “U”, οποία θα αρχίσει μεν εντός του 2^{ου} εξάμηνου αλλά θα διαρκέσει περισσότερο από όσο αναμενόταν αρχικά, ενώ δεν έχει αποκλειστεί και το χειρότερο ενδεχόμενο μη πλήρους ανάκαμψης σχήματος “L”. Ενδεικτικά, σε αναθεωρημένες προβλέψεις της Goldman Sachs αναφέρεται ότι, μετά την ενδεχομένως έντονη κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας κατά -34% το 2^ο τρίμηνο 2020, θα ακολουθήσει αύξηση του ΑΕΠ κατά 19% (ανάκαμψη σχήματος “Z”), ενώ για το σύνολο του τρ.έ. η GS προβλέπει μείωση του ΑΕΠ κατά -6,2%.

Βασικός συντελεστής στην τρέχουσα ύφεση, και όχι απλά επακόλουθο αυτής, είναι η ανεργία, καθώς τα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού επέφεραν παύση δραστηριοτήτων των αμερικανικών επιχειρήσεων και απώλεια εκατομμυρίων θέσεων εργασίας. Σημειώνεται ότι το ποσοστό ανεργίας, ήδη από 4,4% το Μάρτιο, ανήλθε τον Απρίλιο σε 14,7%, σε υψηλότερο επίπεδο της τελευταίας 90ετίας, ενώ ο Α/Υπουργός Οικονομικών δήλωσε, μεταξύ άλλων, σε συνέντευξή του (10/5) ότι η ανεργία πιθανότατα θα επιδεινωθεί και άλλο προτού βελτιωθεί, χωρίς να αποκλείεται ήδη ποσοστό ανεργίας 25% (λαμβάνομένης υπόψη της υστέρησης επεξεργασίας των επίσημων στοιχείων) εφόσον τις τελευταίες 7 εβδομάδες περίπου 40 εκατ. Αμερικανοί υπέβαλαν αιτήσεις λήψης επιδόματος ανεργίας.

Τα μέτρα αντιμετώπισης του κορωνοϊού και ενίσχυσης επιχειρήσεων και ιδιωτών εκτόξευσαν, επίσης, το δημοσιονομικό έλλειμμα της χώρας. Το αμερικανικό Υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε ότι το ύψος του δανεισμού υπερέβη κατά πολύ τις αρχικές εκτιμήσεις, καθώς τα μέτρα αντιμετώπισης του κορωνοϊού οδήγησαν σε αυξημένες δημόσιες δαπάνες και μειωμένα φορολογικά έσοδα. Σύμφωνα με αναλυτές, κατά το τρέχον έτος (2020), το δημόσιο έλλειμμα των ΗΠΑ θα υπερβεί τα \$3,5 τρισ., αντί \$1 τρισ. που ανέφεραν αρχικές προβλέψεις πριν την πανδημία. Αντίστοιχα, το δημόσιο χρέος αναμένεται να εκτοξευθεί σε 108% ΑΕΠ έως τα τέλη του 2021 από 79% το 2019, ενώ ήδη πριν από την πανδημία προβλέψεις αναλυτών ανέφεραν διπλασιασμό του δημόσιου χρέους έως το 2029.

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι τέσσερις βασικοί πυλώνες της αμερικανικής οικονομικής πολιτικής, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της προεδρίας Trump, περιλαμβάνουν:

- α) μείωση φορολογίας
- β) μείωση κανονιστικών ρυθμίσεων για την αγορά (απορρύθμιση/deregulation)
- γ) ενεργειακή ανεξαρτησία
- δ) επαναδιαπραγμάτευση εμπορικών συμφωνιών

Στοχεύσεις της εν λόγω πολιτικής, σύμφωνα με το οικονομικό επιτελείο του Προέδρου Trump, είναι η μείωση της ανεργίας και των εμπορικών ελλειμμάτων, για ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται, κατά τον απολογισμό (2/2020) του Οικονομικού Συμβουλίου του Λ. Οίκου (2020 Economic Report of the President), στη μείωση της ανεργίας σε 3,5%, χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 50 ετών. Συνεργάτες του Αμερικανού Προέδρου αποδίδουν τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, κυρίως, στη επαναδιαπραγμάτευση και σύναψη νέων εμπορικών συμφωνιών με χώρες όπως ο Καναδάς, το Μεξικό, η Κίνα, η Ιαπωνία και η Κορέα (βλ. Κεφάλαιο 4). Σημειώνεται ότι τον Ιούλιο του 2018 η κυβέρνηση Trump ίδρυσε το εθνικό

συμβούλιο National Council for the American Worker, για εφαρμογή εθνικής στρατηγικής ανάπτυξης εργατικού δυναμικού σε βιομηχανίες υψηλής ζήτησης, ενώ εγκαινίασε την πρωτοβουλία Pledge to America's Workers στο πλαίσιο της οποίας αμερικανικές επιχειρήσεις δεσμεύθηκαν να δημιουργήσουν περίπου 14 εκατομμύρια νέες θέσεις εργαζόμενων, δημιουργώντας ή διευρύνοντας προγράμματα και δράσεις εκπαίδευσης για απόκτηση εξειδικευμένων δεξιοτήτων.

Η αμερικανική κυβέρνηση εξακολουθεί να προβάλλει τη φορολογική μεταρρύθμιση με το Νόμο Tax Cuts and Jobs Act (12/2017) ως, επίσης, βασικό παράγοντα μείωσης της ανεργίας, αλλά και μισθολογικών αυξήσεων.

Ταυτόχρονα, επιδιώκεται ανελλιπώς η μείωση κανονιστικών ρυθμίσεων λειτουργίας της αγοράς (απορρύθμιση) υποστηρίζοντας ότι παλαιότερες πολιτικές δυσανάλογης κρατικής παρέμβασης, σε τομείς όπως ο ενεργειακός και η μεταποίηση (σε οποίους προσφέρονται θέσεις ανειδίκευτης εργασίας σε εργαζόμενους χωρίς ανώτατη εκπαίδευση) είχαν δημιουργήσει επιπλέον διοικητικό κόστος ενώ έθεταν εμπόδια στην ευημερία των Αμερικανών πολιτών. Σύμφωνα με το οικονομικό επιτελείο του Προέδρου, η πλήρης εφαρμογή 20 νέων ομοσπονδιακών δράσεων απορρύθμισης αντιστοιχεί σε εξοικονόμηση περίπου \$ 220 δισ. ετησίως για ιδιώτες και επιχειρήσεις, αυξάνοντας το πραγματικό τους εισόδημα κατά 1,3%.

Ειδικότερα, στον ενεργειακό τομέα επιδιώκεται η μείωση της γραφειοκρατίας και η προσέλκυση ξένων επενδυτών, αφαιρώντας “περιττές” ρυθμίσεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, με στόχους τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας αλλά και τη μείωση του ενεργειακού κόστους για τους Αμερικανούς πολίτες. Από τον Σεπτέμβριο 2019, για πρώτη φορά από το 1949, οι ΗΠΑ είναι καθαρός εξαγωγέας πετρελαίου ενώ, αντίστοιχα, ήδη από το 2018 είναι καθαρός εξαγωγέας φυσικού αερίου.

Μεταξύ των προκλήσεων που επιδιώκει να αντιμετωπίσει η παρούσα κυβέρνηση, ως προτεραιότητα, είναι η προστασία του ανταγωνισμού, προκειμένου να προαχθεί η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα, προς όφελος και των καταναλωτών. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι δεν προωθούνται, ως μη σκόπιμες, γενικότερες αλλαγές της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, παρά μόνο η τροποποίηση κυβερνητικών πολιτικών που θέτουν εμπόδια στην καινοτομία.

Παρόλο που η οικονομική και εμπορική πολιτική (βλ. επόμενο κεφάλαιο) των ΗΠΑ παραμένουν σχετικά συνεπείς, την τελευταία Ζετία επί Προεδρίας Trump, σε ίδιο εθνικό γενικό πλαίσιο, η νομισματική πολιτική της Ομοσπονδιακής Κεντρικής Τράπεζας (Fed) διαφοροποιήθηκε σημαντικά το 2019. Τον Αύγουστο 2019, για πρώτη φορά από το 2008, η Fed χαλάρωσε την πολιτική της, προχωρώντας σε μείωση επιτοκίων. Η ιστορική, αυτή μείωση, όπως χαρακτηρίστηκε από αναλυτές, αλλά και, ακολούθως, άλλες δύο μειώσεις επιτοκίων έως το τέλος του έτους, θεωρείται επιδίωκαν τη θωράκιση της αμερικανικής οικονομίας έναντι των δυσμενών επιπτώσεων της επιθετικής εμπορικής πολιτικής των ΗΠΑ, ειδικότερα ως προς τον “εμπορικό πόλεμο” με την Κίνα. Ο ίδιος ο Πρόεδρος της Fed Jerome Powell ανέφερε σε δηλώσεις του ότι οι εμπορικές διενέξεις των ΗΠΑ με εμπορικούς των εταίρους ενδέχεται να συμβάλλουν σε συγκράτηση της οικονομικής ανάπτυξης, ενώ στην αιτιολογική ανακοίνωση της μείωσης επιτοκίων αναφέρθηκε αβεβαιότητα εμπορικού περιβάλλοντος κατά το 2019. Επισημαίνεται ότι, επανειλημμένως, πριν και μετά την απόφαση μείωσης επιτοκίων, ο Αμερικανός Πρόεδρος είχε ασκήσει έντονη κριτική της Fed για διατήρηση υψηλών επιτοκίων, υποστηρίζοντας ότι μειώνουν την ανταγωνιστικότητα της αμερικανικής αγοράς έναντι άλλων διεθνών αγορών που ακολουθούν πιο χαλαρή νομισματική πολιτική.

4. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Ενώ έως και το 2016 οι ΗΠΑ ακολουθούσαν σχετικά σταθερή εμπορική πολιτική, υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, τη συμμετοχή της χώρας σε πολυμερείς συμφωνίες περιφερειακής συνεργασίας, η Κυβέρνηση Προεδρίας Trump ακολουθεί νέα διαφοροποιημένη εμπορική πολιτική (ετήσια έκθεση Trade Policy Agenda, βλ. ¹³), συχνών εκφάνσεων προστατευτισμού, με βασικές προτεραιότητες τη μείωση των διμερών εμπορικών ελλειμμάτων ΗΠΑ και την ενίσχυση της εγχώριας βιομηχανίας, στο πλαίσιο της στρατηγικής “America First”.

Εμπορικές Συμφωνίες

Εφαρμόζοντας ανωτέρω πολιτική, οι ΗΠΑ αποσύρθηκαν από προηγούμενες εμπορικές τους σχέσεις (π.χ. αντικατάσταση της Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου Βορείου Αμερικής NAFTA, με Καναδά και Μεξικό, με τη σύγχρονη Συμφωνία USMCA, απόσυρση από το Σύμφωνο Χωρών Ειρηνικού TPP, παύση διαπραγματεύσεων με την ΕΕ για την Διατλαντική Εταιρική Σχέση Εμπορίου και Επενδύσεων TTIP) και ανέπτυξαν νέα δυναμική έναντι των στρατηγικών εμπορικών εταίρων για επαναδιαπραγμάτευση υφιστάμενων συμφωνιών. Κατά την τελευταία διετία η Διοίκηση Trump υπέγραψε νέες εμπορικές Συμφωνίες με χώρες Μεξικό, Καναδά, Κίνα, Νότιο Κορέα και Ιαπωνία, οποίες πέντε χώρες αντιστοιχούν σε άνω του 50% του εξωτερικού εμπορίου ΗΠΑ.

Ειδικότερα, το 2018 οι ΗΠΑ διαπραγματεύθηκαν επιτυχώς νέα συμφωνία με τη Ν.Κορέα (Revised KORUS / Korea-US Trade Agreement, 9/2018) και σε τριμερές επίπεδο με Καναδά - Μεξικό (USMCA / USA-Mexico-Canada Trade Agreement, 11/2018), σε αντικατάσταση της NAFTA. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την Κυβέρνηση Trump, η USMCA υποστηρίζει την αμερικανική βιομηχανική παραγωγή, βάσει του συμφωνηθέντος υψηλότερου παραγωγικού και μισθολογικού περιεχομένου στην αυτοκινητοβιομηχανία (75% τοπική παραγωγή αντί 62,5% προηγουμένως και 40-45% παραγωγής με ελάχιστο \$ 16 ωριαίως). Επίσης, ενισχύονται οι αλυσίδες εφοδιασμού για μεγαλύτερη πρόσβαση στις αγορές Μεξικού και Καναδά για τον κλάδο κλωστοϋφαντουργίας και έτοιμων ενδυμάτων, παρέχεται αυξημένος βαθμός προστασίας και επιβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, περιλαμβάνονται αυστηρότερες εργασιακές διατάξεις, διευρύνεται η πρόσβαση στην αγορά για αμερικανικά τρόφιμα και αγροτικά προϊόντα, περιέχονται αυστηρότεροι κανόνες ψηφιακού εμπορίου, ενώ και οι περιβαλλοντικές υποχρεώσεις πρέπει τηρούνται πλήρως. Σύμφωνα με ανακοίνωση (4/2020) του Γραφείου USTR, η τριμερής Συμφωνία USMCA θα τεθεί σε ισχύ από 1/7 τρ.έ.

Το 2019 οι ΗΠΑ προχώρησαν σε δύο νέες συμφωνίες με την Ιαπωνία “US-Japan Trade Agreement” και “US-Japan Digital Trade Agreement”, σύμφωνα με τις οποίες άνω του 90% των αμερικανικών τροφίμων και αγροτικών προϊόντων θα εξαγονται πλέον στην Ιαπωνία άνευ δασμών ή υπό προτιμησιακό δασμολογικό καθεστώς, ενώ νέοι κανόνες ψηφιακού εμπορίου θα διέπουν τις διμερείς εμπορικές ροές ψηφιακών δεδομένων αξίας \$ 40 δισ., συμβάλλοντας στην υποστήριξη της καινοτομίας και της οικονομικής ευημερίας.

Μεταξύ των πλέον βασικών προτεραιοτήτων της εμπορικής πολιτικής του Προέδρου Trump είναι η αντιμετώπιση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών Κίνας, δεδομένου ότι η υπογραφή ιστορική Συμφωνία ΗΠΑ-Κίνας Πρώτης Φάσης, οποία τέθηκε σε ισχύ από 14.2.2020, απαιτεί σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές από κινεζικής πλευράς σε τομείς προστασίας διανοητικής ιδιοκτησίας, μεταφοράς τεχνολογίας, προτύπων στη γεωργία, χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και συναλλαγματικής ισοτιμίας, ενώ παράλληλα διατηρείται σχετική πίεση σε Κίνα με σημαντικούς πρόσθετους α/δασμούς σε εισαγωγές κινεζικών προϊόντων αξίας \$ 370 δισ.

¹³ 2020 Trade Policy Agenda, USTR:

https://ustr.gov/sites/default/files/2020_Trade_Policy_Agenda_and_2019_Annual_Report.pdf.

Επιπλέον, η Συμφωνία Πρώτης Φάσης επιτρέπει αύξηση του όγκου εμπορίου, με δεσμεύσεις Κίνας για αύξηση αγορών αμερικανικών προϊόντων αξίας τουλάχιστον \$ 200 δισ. εντός της επόμενης διετίας, σε τέσσερις βασικούς τομείς: μεταποιημένα αγαθά, γεωργία, ενέργεια και υπηρεσίες. Σημειώνεται επίσης, σε Έκθεση, οι δύο πλευρές θεωρούν εφικτό συνεχισθούν οι αυξημένες εισαγωγές αμερικανικών προϊόντων και υπηρεσιών στην Κίνα πέραν του 2021, ενώ οι ΗΠΑ επιδιώκουν προσεχή Συμφωνία Phase Two βάσει οποίας η Κίνα θα συνεχίσει διαρθρωτικές οικονομικές/εμπορικές μεταρρυθμίσεις της.

Επιπλέον, όπως έχει ανακοινώσει ο Εμπορικός Αντιπρόσωπος των ΗΠΑ (USTR), η αμερικανική πλευρά θα επιδιώξει εμπορικές συμφωνίες με άλλες χώρες συμπεριλαμβανομένων του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Κένυας. Ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο, ανακοινώθηκε ήδη (5/2020) η έναρξη διαπραγματεύσεων με τις ΗΠΑ για σύναψη εμπορικής συμφωνίας (FTA) υψηλών απαιτήσεων στον τομέα ψηφιακής οικονομίας και σε άλλους τομείς υπηρεσιών, καθώς και η εξάλειψη εμποδίων στο εμπόριο (διευθέτηση ορισμένων δασμολογικών και μη δασμολογικών εμποδίων σε φάσμα προϊόντων/υπηρεσιών) και η υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών σε όλους τους τομείς. Ως προς την ΕΕ, η έκθεση του USTR για την εμπορική πολιτική (2020 Trade Policy Agenda) αναφέρει ότι οι ΗΠΑ αντιμετωπίζουν μακροχρόνια προβλήματα διμερούς επιχειρηματικής συνεργασίας, ενώ επιζητούν ισόρροπη εμπορική συμφωνία, για την εξάλειψη εμποδίων πρόσβασης στην ευρωπαϊκή αγορά (βλ. αναλυτικά Κεφάλαιο 7). Ως προς την Κένυα, αναφέρεται ότι η Διοίκηση Trump έχει ήδη λάβει εντολή Κογκρέσου, για διαπραγμάτευση αμοιβαία επωφελών εμπορικών συμφωνιών με χώρες υποσαχαρικής Αφρικής, στο πλαίσιο της εμπορικής νομοθεσίας AGOA / African Growth and Opportunity Act, ενώ η συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με Κένυα θα είναι η πρώτη FTA / Free Trade Agreement στην υποσαχαρική Αφρική. Παρεμφερώς, άλλες προτεραιότητες έχουν επίσης αναφερθεί (1/2020) έναντι Ινδίας, Βραζιλίας, Βιετνάμ, Φιλιππίνων και Ταϊβάν. Σύμφωνα με ανακοίνωση του Γραφείου USTR 4/2020 επισπεύδονται οι διμερείς διαβουλεύσεις με τη Βραζιλία για επίτευξη εμπορικής συμφωνίας εντός του 2020.

Αυστηρή τήρηση Εμπορικών Συμφωνιών, διμερώς και πολυμερώς

Πέραν της σύναψης εμπορικών Συμφωνιών, μεταξύ των προτεραιοτήτων της αμερικανικής πλευράς, όπως τονίζει ο USTR, είναι επίσης η αυστηρή εφαρμογή της εμπορικής νομοθεσίας και των διεθνών συμφωνιών. Στην προαναφερθείσα ετήσια έκθεση εμπορικής πολιτικής αναφέρεται ότι στο παρελθόν, αντίθετα με περίοδο ηγεσίας Προέδρου Trump, οι ΗΠΑ είχαν ατονήσει ως προς τη λήψη κατάλληλων μέτρων τήρησης των υπεσχημένων δεσμεύσεων άλλων χωρών, σε πλαίσιο διμερών εμπορικών συμφωνιών με τις ΗΠΑ, ενώ, πλέον, η ανακόλουθη αυτή προσέγγιση θεωρείται λήξασα. Επί παραδείγματι, αναφέρεται ότι κατά το 2019 οι ΗΠΑ εκκίνησαν δράσεις επιβολής περιβαλλοντικών διατάξεων σε διμερείς συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου (FTAs) έναντι του Περού και της Κορέας, με αποτέλεσμα την αλλαγή των σχετικών πρακτικών των εμπορικών εταιρών.

Επιπλέον, ενισχύονται οι διεκδικήσεις των ΗΠΑ σε επίπεδο ΠΟΕ, για επίλυση υποθέσεων μη συμμόρφωσης διεθνών εταίρων τους με σχετικούς εμπορικούς κανόνες. Αναφέρονται παραδείγματα επιτυχούς τέτοιας δράσης, το 2019, έναντι Κίνας (για κινεζικές πολιτικές στήριξης τιμών και ποσοστώσεων σε σιτηρά/ρύζι/καλαμπόκι), Ινδίας (για εξαγωγικές επιδοτήσεις σε σειρά προϊόντων), καθώς και κατά Κίνας, ΕΕ, Τουρκίας, Ρωσίας και Ινδίας για επιβληθέντα από τους εταίρους αντίποινα (κατά τις ΗΠΑ, μη συμβατά με κανόνες ΠΟΕ) λόγω των αμερικανικών δασμών Section 232 χάλυβα και αλουμινίου. Τονίζεται, επίσης, ως ιστορική επιτυχία ΗΠΑ, η Απόφαση ΠΟΕ περί έγκρισης αντιποίνων των ΗΠΑ λόγω των επιδοτήσεων της ΕΕ στην αεροπορική βιομηχανία Airbus, ύψους \$ 7,5 δισ. (βλ. αναλυτικά Κεφάλαιο 7). Επίσης, σε ίδια ενότητα, αναφέρεται η δράση των ΗΠΑ, σε πλαίσιο διατάξεων εσωτερικής εμπορικής νομοθεσίας Section 301 / 303 / 304 (Trade Act of 1974), κατά της Γαλλίας για τον φόρο DST /

Digital Services Tax οποίος θα επιβάρυνε αμερικανικές επιχειρήσεις ψηφιακών τεχνολογιών, με αποτέλεσμα την επίτευξη συμφωνίας αναστολής εφαρμογής του γαλλικού φόρου.

Μεταρρύθμιση ΠΟΕ

Μεταξύ των βασικών προτεραιοτήτων πολιτικής, σύμφωνα με το Γραφείο USTR, συγκαταλέγονται, επίσης, οι δράσεις της αμερικανικής πλευράς για τη μεταρρύθμιση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), μέσω διαβουλεύσεων ΗΠΑ με τα μέλη ΠΟΕ. Αναφέρεται ειδικώς το θέμα του Εφετειακού Σώματος / Appellate Body, για το οποίο οι ΗΠΑ δημοσιοποίησαν την πρώτη ολοκληρωμένη έκθεση “Report On The Appellate Body Of The World Trade Organization” (βλ.¹⁴) σε οποία επισημαίνεται ότι το Εφετειακό Σώμα υπερέβη τα όρια του ρόλου του, όπως αυτός είχε ορισθεί από τα μέλη του ΠΟΕ, αυξάνοντας τη δικαιοδοσία του εις βάρος των εξουσιών των ΗΠΑ και των άλλων μελών, ενώ αστόχησε επίσης διαχρονικά να τηρήσει βασικούς κανόνες του ΠΟΕ, παρερμηνεύοντας τις Συμφωνίες και αλλοιώνοντας δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών.

Δασμολογική πολιτική ΗΠΑ

Η εμπορική πολιτική του Προέδρου Trump χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων, από την επιβολή σειράς δασμών, βάσει προβλέψεων στο αμερικανικό θεσμικό πλαίσιο, για προστασία της εθνικής ασφάλειας της χώρας, προστασία της εγχώριας βιομηχανίας ή ως αντίποινα σε αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Οι βασικές 3 κατηγορίες αυτών των δασμών είναι:

Δασμοί Section 201: Είναι οι πρώτοι δασμοί που επεβλήθησαν επί Προεδρίας Trump (Φεβρουάριο 2018) σε προϊόντα όπως ηλιακά πάνελ και πλυντήρια ρούχων. Προβλέπονται στην Ενότητα 201 του Εμπορικού Νόμου του 1974 και επιβάλλονται κατόπιν απόφασης της αμερικανικής Αρχής US International Trade Commission (ITC) περί ζημίας της εγχώριας αγοράς, σε συνέχεια προσφυγής αμερικανικών εταιρειών έναντι αλλοδαπών εταιρειών που εξάγουν τα προϊόντα τους στις ΗΠΑ.

Δασμοί Section 232: Πρόκειται για την κατά σειρά δεύτερη κατηγορία δασμών που ενεργοποίησε η αμερικανική κυβέρνηση με Προεδρικά Διατάγματα (Proclamations) για τις εισαγωγές σχεδόν όλων των προϊόντων χάλυβα και αλουμινίου (Μάρτιο 2018). Προβλέπονται στην Ενότητα 232 του Εμπορικού Νόμου του 1962 και επιβάλλονται κατόπιν απόφασης του Προέδρου, σε συνέχεια σχετικής έκθεσης του Υπουργείου Εμπορίου σύμφωνα με την οποία οι εισαγωγές των υπό εξέταση προϊόντων απειλούν την εθνική ασφάλεια της χώρας (π.χ. προκαλούν αδυναμία εγχώριας παραγωγής πρώτων υλών σε κρίσιμους βιομηχανικούς τομείς άμυνας, ενέργειας κ.ά.). Επισημαίνεται ότι από τους αντίστοιχους αμερικανικούς δασμούς σε χάλυβα και αλουμίνιο εξαιρέθηκαν, σταδιακά, χώρες που συνήψαν εμπορικές συμφωνίες με ΗΠΑ.

Δασμοί Section 301: Το τρίτο και μεγαλύτερο κύμα αμερικανικών δασμών που επεβλήθησαν κατά την Προεδρία Trump, προβλέπονται στην Ενότητα 301 του Εμπορικού Νόμου του 1974 και αντίθετα με τους δασμούς Section 201 δεν προϋποτίθεται προσφυγή αμερικανικών εταιρειών. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, ο Εμπορικός Αντιπρόσωπος ΗΠΑ (USTR) δύναται να επιβάλει περιορισμούς εισαγωγών συγκεκριμένων προϊόντων από συγκεκριμένες χώρες, αν κρίνει ότι ο εμπορικός εταίρος παραβιάζει μία συμφωνία ή εφαρμόζει αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Αντίστοιχοι δασμοί έχουν επιβληθεί σε πληθώρα κινεζικών προϊόντων, ενώ σε αυτήν την κατηγορία εντάσσονται και τα εμπορικά αντίμετρα ΗΠΑ βάσει Αποφάσεων ΠΟΕ, όπως οι δασμοί σε προϊόντα κ-μ ΕΕ ως αντίποινα για επιδοτήσεις στην ευρωπαϊκή αεροπορική βιομηχανία (Airbus).

¹⁴ https://ustr.gov/sites/default/files/Report_on_the_Appellate_Body_of_the_World_Trade_Organization.pdf

Σύμφωνα με στοιχεία της αμερικανικής Υπηρεσίας Τελωνείων και Προστασίας Συνόρων (CBP)¹⁵, το 2019 οι δασμολογικές εισπράξεις των ΗΠΑ ανήλθαν συνολικά σε \$72 δισ., αυξημένες κατά 73% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, κυρίως ως αποτέλεσμα της εφαρμογής των ανωτέρω δασμών (Section 201, 232, 301). Ενδεικτικά, παρατίθεται πίνακας με την αξία των δασμών που συνέλεξε η CBP, ανά κατηγορία, από την ημερομηνία επιβολής τους έως και 20.5.2020:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Αξία αμερικανικών δασμών Section 201, 232, 301		
Κατηγορία Δασμών	Προϊόντα	Αξία δασμών που επεβλήθησαν
Section 201	Washing Machines	\$197.552.256,93
	Washing Machine Parts	\$1.794.688,58
	Solar Panels	\$1.590.530.522,80
Section 232	Aluminum	\$2.111.706.525,22
	Steel	\$7.079.721.953,92
Section 301	Products from China	\$52.432.501.507,10
	Products from EU	\$508.967.763,36

Πηγή¹⁶: US Customs and Border Protection (Μάιος 2020), επεξεργασία Γρ. ΟΕΥ Ουάσιγκτων.

5. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Σύμφωνα με στοιχεία του αμερικανικού Υπουργείου Εμπορίου (DoC / Υπηρεσία BEA, βλ.¹⁷), για τις διεθνείς συναλλαγές των ΗΠΑ, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 2019 αυξήθηκε κατά \$ 7,4 δισ. σε \$ 498,4 δισ., ενώ ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε σε 2,3% ΑΕΠ, από 2,4% το 2018. Η διεύρυνση του ελλείμματος οφείλεται κυρίως σε μείωση του πλεονάσματος ισοζυγίου υπηρεσιών, οποίο αντισταθμίστηκε μερικώς από μείωση του ελλείμματος ισοζυγίου αγαθών.

Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, μαζί με τα εισερχόμενα εισοδήματα (receipts of primary and secondary income), αυξήθηκαν το 2019 κατά \$ 28,3 δισ., σε \$ 3,8 τρισ. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές αγαθών ανήλθαν σε \$ 1,65 τρισ., μειωμένες κατά \$ 21,5 δισ., κυρίως λόγω μείωσης εξαγωγών πολιτικών αεροσκαφών. Οι εξαγωγές υπηρεσιών ανήλθαν σε \$ 845,2 δισ., αυξημένες κατά \$ 18,2 δισ., κυρίως λόγω αύξησης εξαγωγών επιχειρηματικών υπηρεσιών (επαγγελματικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, βλ.¹⁸).

Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, μαζί με τις εκροές εισοδημάτων (payments of primary and secondary income), αυξήθηκαν κατά \$ 35,6 δισ., σε \$ 4,26 τρισ., ενώ οι εισαγωγές αγαθών μειώθηκαν κατά \$ 42,6 δισ. σε \$ 2,52 τρισ. και οι εισαγωγές υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά \$ 28,1 δισ. σε \$ 595,4 δισ. Η κάμψη εισαγωγών αγαθών οφείλεται σε μείωση εισαγωγών βιομηχανικών υλικών και προμηθειών (κυρίως πετρελαϊκά προϊόντα). Η αύξηση εισαγωγών υπηρεσιών οφείλεται σε αυξήσεις όλων των βασικών κατηγοριών, με σημαντικότερες τις αυξήσεις στις ταξιδιωτικές υπηρεσίες.

¹⁵ CBP Trade and Travel Report 2019: <https://www.cbp.gov/sites/default/files/assets/documents/2020-Jan/CBP%20FY2019%20Trade%20and%20Travel%20Report.pdf> (Ιανουάριος 2020).

¹⁶ CBP trade statistics: <https://www.cbp.gov/newsroom/stats/trade> (επικαιροποιείται ανά εβδομάδα).

¹⁷ Αναθεωρημένα στοιχεία, από 3/2020, του Γραφείου Οικονομικής Ανάλυσης (BEA / Bureau of Economic Analysis), Υπουργείου Εμπορίου (DoC), <https://www.bea.gov/news/2020/us-international-transactions-fourth-quarter-and-year-2019>.

¹⁸ Οι ΗΠΑ διατηρούν συνήθως σημαντικό πλεόνασμα ισοζυγίου υπηρεσιών, αντισταθμίζοντας εν μέρει το γενικότερο έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου (προϊόντων/υπηρεσιών).

Ως προς το εμπορικό ισοζύγιο αγαθών έναντι τρίτων χωρών (βλ. ¹⁹), οι ΗΠΑ εμφανίζουν υψηλότερα ελλείμματα ισοζυγίου αγαθών με τις εξής χώρες/περιοχές: Κίνα (\$ 345,5 δισ.), Ευρωπαϊκή Ένωση (\$ 178,8 δισ.), Μεξικό (\$ 107,6 δισ.), Ιαπωνία (\$ 70,2 δισ.), Γερμανία (\$ 67,6 δισ.), Ιρλανδία (\$ 52,7 δισ.), Ιταλία (\$ 33,5 δισ.), Μαλαισία (\$ 27,4 δισ.), Καναδά (\$ 32,4 δισ.), Ελβετία (\$ 26,7 δισ.), Ινδία (\$ 23,2 δισ.), Ταϊβάν (\$ 22,5 δισ.), Νότια Κορέα (\$ 20,2 δισ.), Ταϊλάνδη (\$ 20,2 δισ.), Γαλλία (\$ 19,8 δισ.), Ρωσία (\$ 16,5 δισ.) και Ινδονησία (\$ 12,4 δισ.).

Ειδικότερα, το έλλειμμα ισοζυγίου αγαθών με την Κίνα μειώθηκε κατά \$ 74 δισ., καθώς κατεγράφη μείωση τόσο στις εξαγωγές κατά \$ 13,6 δισ. (σε σύνολο \$ 107,1 δισ.) όσο και στις εισαγωγές κατά \$ 87,7 δισ. (σε \$ 452,7 δισ.). Αντίθετα, το αντίστοιχο έλλειμμα με το Μεξικό αυξήθηκε κατά \$ 21 δισ., σε \$ 107,6 δισ., οποία αύξηση οφείλεται σε μείωση εξαγωγών κατά \$ 9,1 δισ., σε \$ 256,8 δισ., και παράλληλη αύξηση εισαγωγών κατά \$ 11,8 δισ., σε \$ 364,5 δισ.

Αντίθετα, οι ΗΠΑ εμφανίζουν υψηλότερα πλεονάσματα ισοζυγίου αγαθών έναντι χωρών όπως: Χονγκ Κονγκ (\$ 26,4 δισ.), Ολλανδία (\$ 21,1 δισ.), Αυστραλία (\$ 15,2 δισ.), Βέλγιο (\$ 14,4 δισ.), Βραζιλία (\$ 12,3 δισ.) και Ην. Βασίλειο (\$ 5,8 δισ.). Σημειώνεται ότι το πλεόνασμα ισοζυγίου με το Χονγκ Κονγκ αυξήθηκε κατά \$ 5 δισ. σε \$ 26,4 δισ., καθώς οι εξαγωγές μειώθηκαν κατά \$ 6,5 δισ. σε \$ 31,6 δισ., ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά \$ 1,5 δισ. σε \$ 5,3 δισ.

Οι ΗΠΑ εμφάνισαν κατά το 2019 διαχρονικά υψηλότερες εξαγωγικές επιδόσεις (record exports) έναντι 44 χωρών, κατά σειρά, κυρίως, με το Ηνωμένο Βασίλειο (\$ 69,6 δισ.), την Γερμανία (\$ 60,2 δισ.) και τη Νότια Κορέα (\$ 57,9 δισ.). Αντίθετα, διαχρονικά υψηλότερες εισαγωγικές επιδόσεις (record imports) εμφάνισαν έναντι 57 χωρών, κυρίως με το Μεξικό (\$ 364,5 δισ.), τη Γερμανία (\$ 127,8 δισ.) και τη Νότιο Κορέα (\$ 78,1 δισ.).

6. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)

Η **Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση** (ΚΔΕΘ - NIIP) των ΗΠΑ στα τέλη του δ' τριμήνου του 2019 διαμορφώθηκε στα -10.991,4 δισ. δολ.²⁰, διαφοροποιούμενη κατά 15% συγκριτικά με τα τέλη του 2018 (-9.554,7 δισ. δολ.). Κατά την ίδια περίοδο, τα περιουσιακά στοιχεία διαμορφώθηκαν σε \$29.317,5 δισ., αυξημένα κατά \$1.038,2 δισ. συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο, ενώ οι υποχρεώσεις διαμορφώθηκαν σε \$40.308,8 δισ., αυξημένες κατά \$1.052,3 δισ. σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Ως προς τις εισροές **Άμεσων Ξένων Επενδύσεων** (ΑΞΕ - FDI) στις ΗΠΑ, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία²¹, το 2018 οι δαπάνες των ξένων επενδυτών (εξαγορές, σύσταση νέων και επέκταση υφιστάμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στη χώρα) αντιστοιχούσαν σε \$296,4 δισ., σημειώνοντας αύξηση κατά 8,7% σε σχέση με το 2017. Το μεγαλύτερο ποσοστό αφορούσε για ακόμη μία χρονιά τις εξαγορές υφιστάμενων επιχειρήσεων (\$287,3 δισ.). Το συνολικό ποσό των δαπανών που συμπεριλαμβάνει δαπάνες πρώτου έτους, καθώς και προγραμματισμένες μελλοντικές δαπάνες έως την ολοκλήρωση των επενδυτικών έργων που ξεκίνησαν το 2018, διαμορφώθηκε σε \$318,1 δισ.

Οι **τομείς** που συγκέντρωσαν τη μεγαλύτερη εισροή κεφαλαίων είναι η βιομηχανία (\$199,7 δισ.), με τις μεγαλύτερες εισροές να αφορούν την χημική βιομηχανία (\$142,3 δισ.) και τον κτηματομεσιτικό κλάδο. Οι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις (greenfield), δηλ. οι δαπάνες είτε για τη δημιουργία καινούριων αμερικανικών εταιριών, είτε για την επέκταση ήδη υφιστάμενων αμερικανικών εταιριών που ανήκουν σε επενδυτές ή εταιρίες του εξωτερικού, κινήθηκαν στα \$9,1 δισ., ενώ οι προγραμματισμένες επενδύσεις (το κεφάλαιο του πρώτου έτους μαζί με το μελλοντικό επενδυμένο) ανέρχονται σε \$30,8 δισ. Οι άμεσες παραγωγικές επενδύσεις κατά το

¹⁹ BEA 3/2020, <https://apps.bea.gov/iTable/iTable.cfm?reqid=62&step=10&isuri=1&tablelist=30041&product=1>.

²⁰ Υπηρεσία Οικονομικής Ανάλυσης Α/Υπουργείου Εμπορίου (BEA): <https://www.bea.gov/news/2020/us-international-investment-position-fourth-quarter-and-year-2019>

²¹ Πηγή: <https://www.bea.gov/data/intl-trade-investment/new-foreign-direct-investment-united-states> (BEA)

2018 πραγματοποιήθηκαν κυρίως στην βιομηχανία (\$2.6 δισ.) και στον κτηματομεσιτικό τομέα. Οι Πολιτείες στις οποίες συγκεντρώθηκαν κατά κύριο λόγο οι εν λόγω επενδύσεις ήταν το Τέξας (\$2 δισ.) και η Νέα Υόρκη (\$1,6 δισ.).

Οι σημαντικότερες **χώρες προέλευσης** (σε όρους τελικού πραγματικού ιδιοκτήτη – UBO) ήταν η Γερμανία και η Ιρλανδία, εντούτοις τα ακριβή ποσά δεν είναι διαθέσιμα λόγω εμπιστευτικότητας των σχετικών επενδυτικών συναλλαγών. Ακολουθεί ο Καναδάς με \$32,5 δισ., η Ελβετία με \$22,4 δισ., η Γαλλία (\$19,9 δισ.), το Ηνωμένο Βασίλειο (\$16,7 δισ.) και η Ιαπωνία (\$12,8 δισ.). Από την άλλη πλευρά, ο σημαντικότερος **προορισμός** του επενδυμένου κεφαλαίου στις ΗΠΑ ήταν οι Πολιτείες Μιζούρι (λόγω εμπιστευτικότητας μη διαθέσιμο ποσό), Νέα Υόρκη (\$63 δισ.), Texas (\$31,1 δισ.) και Καλιφόρνια (\$27,3 δισ.).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΝΕΕΣ ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΗΠΑ ΤΟ 2018 ΑΝΑ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ²²
(σε εκατ. δολ.)

Χώρα	Σύνολο	Εξαγορές	Σύσταση/Ίδρυση	Επέκταση
1 Γερμανία	*	*	125	96
2 Ιρλανδία	*	*	2	4
3 Καναδάς	32.466	30.063	*	*
4 Ελβετία	22.426	22.355	67	3
5 Γαλλία	19.924	18.963	*	*
6 Ηνωμένο Βασίλειο	16.712	16.537	*	*
7 Ιαπωνία	12.810	11.601	909	299
8 Ολλανδία	4.759	*	11	*
9 Σιγκαπούρη	3.835	*	*	0
10 Ιταλία	2.657	2.645	12	0
11 Χονγκ Κονγκ	2.077	2.053	24	0
12 Δανία	1.691	1.042	618	31
13 Αυστραλία	1.951	1.917	33	0
14 Κίνα	1.791	*	*	*
15 Ταϊβάν	1.296	*	*	0
16 Ν. Κορέα	993	869	*	*
17 Ινδία	459	449	*	*

Σημείωση: Με αστερίσκο σημειώνονται μη δημοσιοποιησιμα από χώρες ποσά προκειμένου αποφευχθεί η αποκάλυψη στοιχείων επενδύσεων συγκεκριμένων εταιριών.

Σύμφωνα με στοιχεία της UNCTAD, το 2018 οι ΗΠΑ εξακολουθούν να καταλαμβάνουν την πρώτη θέση στην παγκόσμια κατάταξη όσον αφορά τις εισερχόμενες ροές ξένων άμεσων επενδύσεων. Ακολουθούνται κατά σειρά κατάταξης από τις χώρες Κίνα, Χονγκ Κονγκ, Σιγκαπούρη, Ολλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο, Βραζιλία και Αυστραλία. Όσον αφορά το 2019 οι παγκόσμιες ροές FDI εμφανίζονται σταθερές. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία, στις ΗΠΑ σημειώνεται μείωση κατά 1%. Το ίδιο διάστημα η δεύτερη στην κατάταξη Κίνα διατήρησε σταθερές τις εισροές FDI, ενώ σημαντική αύξηση σημείωσαν Σιγκαπούρη (42%) και Βραζιλία (26%).

²² Πηγή: <https://www.bea.gov/system/files/2019-07/fdi0719.pdf> (BEA) (πίνακας, σελίδα 9)

7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΕ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι διμερείς οικονομικές σχέσεις ΕΕ και ΗΠΑ χαρακτηρίζονται από τον υψηλότερο βαθμό αλληλεξάρτησης παγκοσμίως, δεδομένου ότι η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός και επενδυτικός εταίρος των ΗΠΑ και αντίστροφα (βλ.²³).

Η επισημοποίηση των διατλαντικών σχέσεων μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ ανάγεται στο 1990, με την υπογραφή της Διατλαντικής Διακήρυξης (Transatlantic Declaration / TD), ενώ το 1995 η Νέα Διατλαντική Ατζέντα (New Transatlantic Agenda / NTA) θεσμοθέτησε την συνεργασία σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, πολιτικού και οικονομικού περιεχομένου. Το 2007 συστάθηκε το Διατλαντικό Οικονομικό Συμβούλιο (Transatlantic Economic Council / TEC), ενώ το 2011 συστάθηκε η Ομάδα Εργασίας Υψηλού Επιπέδου “High-Level Working Group on Jobs and Growth”, για ενίσχυση του εμπορίου και των επενδύσεων.

Κατά την περίοδο 2013-2016 καταβλήθηκαν προσπάθειες διαπραγμάτευσης της Διατλαντικής Εταιρικής Σχέσης Εμπορίου και Επενδύσεων “Transatlantic Trade and Investment Partnership” (TTIP), έως τερματισμού των διαπραγματεύσεων (2016) χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα λόγω αναθεώρησης, από πλευράς Κυβέρνησης Προέδρου Trump, της στάσης των ΗΠΑ (όπως έναντι όλων των διεθνών / περιφερειακών οικονομικών συμφωνιών των ΗΠΑ). Η Συμφωνία TTIP, οποία είχε στόχο τη διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου συνεργασίας και οικονομικών σχέσεων ΕΕ-ΗΠΑ (εξάλειψη διαδικαστικών και δασμολογικών εμποδίων και εναρμόνιση κανονισμών και ρυθμίσεων), θα αποτελούσε την σημαντικότερη συμφωνία οικονομικού περιεχομένου παγκοσμίως, επηρεάζοντας περί το 50% των παγκόσμιων οικονομικών συναλλαγών, αξίας σχεδόν € 1 τρισ. ευρώ αγαθών και υπηρεσιών.

Τον Ιούλιο 2018, στο πλαίσιο της εφαρμογής της νέας εμπορικής πολιτικής ΗΠΑ, υπήρξε συμφωνία του Προέδρου Trump και πρώην Προέδρου Ε. Επιτροπής Juncker για έναρξη διαλόγου προς επίτευξη ισόρροπης διμερούς συμφωνίας σε βάση αμοιβαιότητας. Σε πλαίσιο των διαβουλεύσεων ΕΕ-ΗΠΑ, μέσω εργασιών της Ομάδας Εργασίας Executive Working Group (EWG), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε, 1/2019, οδηγίες διαπραγμάτευσης με ΗΠΑ, για δύο δυνητικές εμπορικές συμφωνίες: α) “Industrial Tariff Elimination” (εξάλειψη δασμών στα βιομηχανικά προϊόντα), και β) “Conformity Assessment” (συνεργασία για αναγνώριση των τεχνικών προδιαγραφών προϊόντων προς διευκόλυνση των διατλαντικών συναλλαγών). Αντίστοιχα, από πλευράς ΗΠΑ, ανακοινώθηκαν, επίσης 1/2019, Στόχοι Διαπραγμάτευσης (“United States-European Union Negotiations - Summary of Specific Negotiating Objectives”).

Από πλευράς ΕΕ τονίζεται ότι, παρά την ύπαρξη ορισμένων διαφορών και πολιτικών εντάσεων μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ τα τελευταία έτη, οι διατλαντικές επαφές συνεχίζονται τόσο σε τεχνικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο (μεταξύ ομολόγων Επιτρόπου Εμπορίου Hogan και Εμπορικού Αντιπροσώπου ΗΠΑ Lighthizer), επιδιώκοντας την ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας για διευθέτηση των προκλήσεων αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Στο πλαίσιο αυτό, και προς αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας κορωνοϊού για ταχύτερη δυνατή ανάκαμψη, η ΕΕ υπέβαλε 5/2020 προτάσεις ενίσχυσης της συνεργασίας ΕΕ-ΗΠΑ σε φάσμα διατλαντικής θεματολογίας, όπως: α) μέτρα εμπορικής πολιτικής (και για εφοδιαστικές αλυσίδες υγειονομικού/φαρμακευτικού υλικού), β) συνεργασία για τήρηση κανόνων διεθνούς εμπορίου και λειτουργίας ανοικτών αγορών (ζητήματα πλεονάζουσας παραγωγικότητας και κρατικών ενισχύσεων), γ) επίλυση διμερών τριβών σε θέματα δασμολογικών αντιποίνων (διαμάχης Airbus/Boeing και Section 232 χάλυβα/αλουμινίου και εξισορροπητικών ΕΕ), δ) διευκόλυνση εμπορίου σε συγκεκριμένα θέματα (δασμοί, SPS, πρότυπα/κανονιστικές ρυθμίσεις σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, ηλεκτρονικό εμπόριο σε πλαίσιο ΠΟΕ, συνεργασία σε αναδυόμενο συνδυασμό ασφάλειας/τεχνολογίας/εμπορίου), ε) συνεργασία για μεταρρύθμιση ΠΟΕ.

²³ EU Trade Policy - USA, <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/united-states/>.

Διατλαντική Οικονομία. Η διατλαντική οικονομία παραμένει η μεγαλύτερη παγκοσμίως και η οικονομική σχέση των δύο πλευρών παραμένει σθεναρή λόγω σημαντικότητας βαθμού αλληλεξάρτησης σε πλαίσιο παγκοσμιοποίησης.

Οι διατλαντικές ροές εμπορίου και επενδύσεων στηρίζουν 16 εκ. θέσεις εργασίας σε ΗΠΑ και Ευρώπη, παράγοντας \$5,6 τρισ. εμπορικών πωλήσεων ετησίως, ενώ εκατέρωθεν του Ατλαντικού διακινούνται *ημερησίως* αγαθά και υπηρεσίες \$3,8 δισ. Η διατλαντική αγορά είναι η πλουσιότερη στον κόσμο καθώς συντηρεί περίπου το ήμισυ της συνολικής παγκόσμιας προσωπικής κατανάλωσης ενώ αντιστοιχεί στο ένα τρίτο του παγκόσμιου ΑΕΠ σε όρους αγοραστικής δύναμης. Καμία άλλη περιοχή στον κόσμο δεν προσελκύει περισσότερες αμερικανικές Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (FDI) όσο η Ευρώπη, η οποία, αντίστοιχα, παραμένει μακράν η μεγαλύτερη πηγή εισερχόμενων επενδύσεων στις ΗΠΑ.

Η διατλαντική οικονομική αλληλεξάρτηση είναι μεγαλύτερη από κάθε άλλη διεθνή οικονομική σχέση, ενώ οι οικονομικοί δεσμοί είναι ιδιαίτερα ισχυροί ως προς τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (FDI), τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου, τις τραπεζικές συναλλαγές, τις πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών (ιδίως μέσω των εκατέρωθεν θυγατρικών), τις επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη (R&D), τη συνεργασία σε θέματα δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, τη μεταφορά τεχνολογίας και τις πωλήσεις υπηρεσιών υψηλής έντασης γνώσης (knowledge-intensive).

Εμπόριο και επενδύσεις. Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος των ΗΠΑ και αντίστροφα, ενώ οι εξαγωγές αγαθών της ΕΕ στις ΗΠΑ ανήλθαν, το 2019, σε \$515 δισ. Αντίστοιχα, οι εξαγωγές αγαθών ΗΠΑ προς την ΕΕ (κυρίως προς Βέλγιο, Ισπανία, Αυστρία, Βουλγαρία, Δανία) αυξήθηκαν 5,9% το 2019, ανερχόμενες σε \$337 δισ. (3 φορές άνω των αμερικανικών εξαγωγών στην Κίνα, τάξης \$107 δισ., ενώ οι εξαγωγές 48 Πολιτειών ΗΠΑ, εκ των 50, ήταν υψηλότερες προς την Ευρώπη σε σχέση με την Κίνα). Το εμπορικό έλλειμμα ΗΠΑ έναντι της ΕΕ ανήλθε σε \$178 δισ., εμφανίζοντας αύξηση 5% ως προς το 2018, ενώ το εμπορικό έλλειμμα ΗΠΑ έναντι της Κίνας ανήλθε σε \$345 δισ. (υπερδιπλάσιο του ελλείμματος με την ΕΕ).

Ωστόσο, οι εκατέρωθεν ροές ΑΞΕ μεταξύ των δύο πλευρών είναι μακράν σημαντικότερες των εμπορικών ροών και κινητήρια δύναμη της διατλαντικής οικονομίας, όπως και ιδιαίτερης σημασίας από άποψη δημιουργίας θέσεων εργασίας και ευημερίας δεδομένου ότι η Ευρώπη (ΕΕ) είναι ο μεγαλύτερος επενδυτής στις ΗΠΑ και αντίστροφα. Κατά το 2018, σε ΗΠΑ και Ευρώπη συνολικά αναλογούσε ποσοστό 27% των παγκόσμιων εξαγωγών και 32% των παγκόσμιων εισαγωγών ενώ, το ίδιο έτος, τους αναλογούσε 63% των παγκόσμιων εκροών και 58% των παγκόσμιων εισροών ΑΞΕ. Το 2017 οι εξαγωγές ευρωπαϊκών θυγατρικών στις ΗΠΑ αντιστοιχούσαν σε 51% των συνολικών εξαγωγών ξένων θυγατρικών, αξίας \$383 δισ., ενώ το 2018 οι πωλήσεις αμερικανικών θυγατρικών στην Ευρώπη ανήλθαν σε \$3,2 τρισ., ήμισυ περίπου των παγκόσμιων πωλήσεων των αμερικανικών θυγατρικών στο εξωτερικό, πολύ δε υψηλότερες των παγκόσμιων εξαγωγών ΗΠΑ αξίας \$2,5 τρισ. το ίδιο έτος.

Εμπόριο υπηρεσιών. Το διατλαντικό εμπόριο υπηρεσιών έχει εξέχουσα σημασία στις σχέσεις των δύο πλευρών, καθόσον οι οικονομίες των ΗΠΑ και της ΕΕ είναι κατ' εξοχήν παραγωγί και εξαγωγείς υπηρεσιών, ενώ η διασύνδεση των τομέων υπηρεσιών των δύο πλευρών, μέσω των εκατέρωθεν επενδυτικών και εμπορικών ροών, στηρίζει την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα των αμερικανικών και ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Κατά το 2018, η Ευρώπη αποτέλεσε προορισμό ποσοστού 38% των συνολικών εξαγωγών υπηρεσιών των ΗΠΑ και, αντίστοιχα, πηγή του 42% των συνολικών εισαγωγών υπηρεσιών στις ΗΠΑ (με κορυφαίους εξαγωγείς υπηρεσιών τις χώρες Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Ελβετία, Ιρλανδία, Γαλλία και Ιταλία). Συγκεκριμένα, το ίδιο έτος, οι αμερικανικές εξαγωγές υπηρεσιών στην Ευρώπη ανήλθαν σε \$312 δισ. (αύξηση 50% από το 2009), ενώ οι αμερικανικές εισαγωγές υπηρεσιών από την Ευρώπη ανήλθαν σε \$236 δισ. (αύξηση 40% από το 2009), διαμορφώνοντας πλεόνασμα ισοζυγίου υπηρεσιών ΗΠΑ σε βάρος της Ευρώπης \$76 δισ.

Επισημαίνεται ότι οι πωλήσεις υπηρεσιών από θυγατρικές, τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην ΕΕ, παρουσιάζουν τις τελευταίες δεκαετίες ραγδαία αύξηση. Υπολογίζεται ότι οι πωλήσεις υπηρεσιών αμερικανικών θυγατρικών στην Ευρώπη αυξήθηκαν κατά 5% το 2018, σε \$882 δισ., αντιστοιχώντας σε περίπου 54% των παγκόσμιων πωλήσεων υπηρεσιών θυγατρικών ΗΠΑ, ενώ οι υπηρεσίες θυγατρικών της Ευρώπης στις ΗΠΑ αντιστοιχούσαν, το 2017, σε \$607 δισ.

Θέσεις εργασίας στη διατλαντική οικονομία. Οι διατλαντικές επενδυτικές και εμπορικές ροές (αγαθών και υπηρεσιών), στηρίζουν τις αγορές εργασίας στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη, ενώ οι εκατέρωθεν θυγατρικές απασχολούν εκατομμύρια εργαζόμενους, συνολικά 9,6 εκατ. το 2018, ως αντίστοιχα μεγαλύτερες ξένες πηγές θέσεων εργασίας. Συγκεκριμένα, οι αμερικανικές θυγατρικές στην Ευρώπη απασχόλησαν άμεσα περίπου 4,9 εκ. εργαζόμενους το 2018, ενώ οι ευρωπαϊκές θυγατρικές στις ΗΠΑ απασχόλησαν άμεσα 4,6 εκ. εργαζόμενους το 2017. Επισημαίνεται, στα αναφερόμενα στοιχεία δεν συνυπολογίζονται οι έμμεσες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται πολλαπλασιαστικά από τις εμπορικές ροές, την ανάπτυξη αγορών μέσω επενδύσεων, επιχειρηματικών συνεργασιών κλπ.

Ψηφιακή οικονομία. Πρόκειται για τομέα ταχείας ανάπτυξης της διατλαντικής οικονομικής σχέσης, ιδιαίτερης βαρύτητας σε πλαίσιο ψηφιακής παγκοσμιοποίησης, ενώ ως προς την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών η Ευρώπη είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος των ΗΠΑ και αντίστροφα (περίπου 40% των ψηφιακών ροών σε τομείς επιχειρηματικής συνεργασίας και έρευνα/τεχνολογία). Αμφότερες πλευρές είναι επίσης οι μεγαλύτεροι καθαροί εξαγωγείς ψηφιακών υπηρεσιών παγκοσμίως, καθόσον η Β. Αμερική και η Ευρώπη παράγουν περίπου 75% του παγκόσμιου ψηφιακού περιεχομένου.

Η διατλαντική ψηφιακή διασύνδεση όχι μόνο εμφανίζει παγκοσμίως υψηλότερη κίνηση (traffic) αλλά επίσης εκτιμάται ότι θα συνεχίσει να αυξάνεται με σύνθετο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης (Compound Annual Growth Rate / CAGR) 38% έως το 2025. Το 2018 οι ΗΠΑ εξήγαγαν \$213 δισ. ψηφιακών υπηρεσιών στην Ευρώπη και εισήγαγαν από αυτήν \$ 120 δισ., καταγράφοντας εμπορικό πλεόνασμα σε βάρος της Ευρώπης \$93 δισ. Το ίδιο έτος, στις ΗΠΑ αναλογούσε ποσοστό 32% των εξαγωγών υπηρεσιών ψηφιακού περιεχομένου από την ΕΕ και 39% των εξαγωγών υπηρεσιών ψηφιακού περιεχομένου προς την ΕΕ.

Διατλαντική αγορά ενέργειας. Ξένες εταιρείες έχουν επενδύσει περί τα \$400 δισ. στην αγορά ενέργειας των ΗΠΑ, συμβάλλοντας, το 2017, κατά 154.500 θέσεις εργασίας, \$1,1 δισ. σε έρευνα/ανάπτυξη (R&D) και \$5,1 δισ. των συνολικών ενεργειακών εξαγωγών ΗΠΑ, ενώ, το 2018, οι ΑΞΕ ευρωπαϊκών εταιρειών αντιστοιχούσαν στο ήμισυ σχεδόν του συνόλου των ξένων επενδύσεων σε 779 νέα έργα (με κυρίως επενδυτές τις χώρες Γερμανία, Γαλλία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο). Ειδικότερα, μεταξύ 7/2018 και 11/2019, οι εξαγωγές Υδρογονοποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) στην Ευρώπη αυξήθηκαν κατά σχεδόν 600%, καθιστώντας τις ΗΠΑ μεγαλύτερο εξαγωγέα ΥΦΑ στην Ευρώπη, οποία επίσης εισάγει από τις ΗΠΑ άνθρακα (περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη προέλευση), και πετρέλαιο/πετρελαιοειδή.

Επίσης επισημαίνεται ότι, από το 2007, αμερικανικές εταιρείες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην Ευρώπη σε τομέα πράσινης ενέργειας, έχοντας αναλάβει άνω του 50% των έργων ανανεώσιμης ενέργειας (ιδίως ηλιακής και αιολικής).

Οικονομία καινοτομίας. Οι επενδυτικές ροές στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης (R&D) είναι σημαντικότερες μεταξύ ΗΠΑ-ΕΕ εν συγκρίσει με όποιους άλλους εταίρους των δύο πλευρών. Το 2017 αμερικανικές θυγατρικές επένδυσαν \$33 δισ. σε έρευνα και ανάπτυξη στην Ευρώπη (58% των συνολικών δαπανών R&D θυγατρικών ΗΠΑ στο εξωτερικό, με κυριότερους αποδέκτες τις χώρες Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ελβετία, Ιρλανδία, Γαλλία, Ολλανδία, Βέλγιο). Αντίστοιχα, στις ΗΠΑ, οι δαπάνες R&D ευρωπαϊκών θυγατρικών ανήλθαν σε \$44 δισ. το ίδιο έτος (70% της συνολικής αξίας R&D ξένων θυγατρικών στις ΗΠΑ).

8. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Διμερές Εμπόριο Ελλάδος- ΗΠΑ

		2018	2019	% Μεταβολή
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΣΕ ΗΠΑ	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	1.370,7	1.305,4	-4,8%
	US ITC (σε εκ. \$)	1.605,8	1.509,4	-6%
	US ITC (σε εκ.€*)	1.434	1.347,9	
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΗΠΑ	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	689,7	1.223,4	+77,4%
	US ITC (σε εκ. \$)	1.084,1	1.443,6	+33,2%
	US ITC (σε εκ.€*)	968,1	1.289,1	
ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	2.060,4	2.528,8	+22,7%
	US ITC (σε εκ. \$)	2.689,9	2.953	+9,8%
	US ITC (σε εκ.€*)	2.402,1	2.637	
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ	ΕΛΣΤΑΤ (σε εκ. €)	+681	+82	-87,9%
	US ITC (σε εκ. \$)	+521,7	+65,8	-87,4%
	US ITC (σε εκ.€*)	+465,9	+58,8	

* Μετατροπή δολ. ΗΠΑ σε ευρώ βάσει σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2019: 1 \$ = 0,893 €

Πηγή: IRS.gov

A. Γενικές παρατηρήσεις διμερούς εμπορίου Ελλάδος – ΗΠΑ έτους 2019:

Σύμφωνα με επεξεργασμένα από το Γραφείο μας στατιστικά στοιχεία της αρμόδιας αμερικανικής αρχής Η.Π.Α. (“U.S.A. International Trade Commission – I.T.C.”), η αξία των **ελληνικών εξαγωγών αγαθών στις Η.Π.Α.** κατέγραψε το **2019 πτώση 6%**, σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2018), κατά το οποίο είχε σημειωθεί ιστορικό ρεκόρ. Ειδικότερα, η αξία των εξαγωγών μας κατά το 2019, ανήλθε στα 1.509,4 εκ. δολ., έναντι 1.605,8 εκατ. δολ. το 2018. Σημειωτέον ότι τα ανωτέρω ποσά, μετατρεπόμενα σε ευρώ βάσει της σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2019 (1 δολ.= 0,893 ευρώ), ανέρχονται σε 1.347,9 εκ. ευρώ για το 2019. Αντιστοίχως, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι **ελληνικές εξαγωγές αγαθών στις Η.Π.Α.** κατέγραψαν το **2019 πτώση 4,8%**, σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2018). Ειδικότερα, η αξία των εξαγωγών μας, κατά το 2019, ανήλθε στα 1.305,4 εκ. ευρώ, έναντι 1.370,7 εκατ. ευρώ το 2018. Επισημαίνεται ότι, υπολογιζόμενη με βάση την ετήσια σταθμισμένη ισοτιμία των δύο νομισμάτων, **η αξία των ελληνικών εξαγωγών εμφανίζεται, βάσει των αμερικανικών στοιχείων, ελαφρώς υψηλότερη κατά περίπου 42 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ,** απόκλιση που προφανώς δεν εγείρει κάποιο ζήτημα σοβαρής αναντιστοιχίας.

Βάσει των αμερικανικών στοιχείων, **σημαντική άνοδο 33,4% καταγράφει η πορεία των αμερικανικών εξαγωγών προς τη χώρα μας**, με την αξία τους να ανέρχεται στα 1.443,6 εκ. δολ. για το 2019, έναντι 1.084,1 εκ. δολ. για το 2018. Τα ανωτέρω ποσά, μετατρεπόμενα σε ευρώ, βάσει της σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2019 (1 δολ.= 0,893 ευρώ), ανέρχονται σε 1.289,1 εκ. ευρώ για το 2019. Σύμφωνα με την ελληνική στατιστική αρχή το σύνολο της αξίας των εισαγωγών αμερικανικών προϊόντων στην Ελλάδα για το 2019 ήταν 1.223,4 εκ. ευρώ, έναντι 689,7 εκ. ευρώ για το 2018 (άνοδος 77,4%). Υπενθυμίζεται η τεράστια απόκλιση των στοιχείων των δύο αρχών για το 2018, γεγονός που εξηγεί την καταγραφή από την ΕΛΣΤΑΤ τόσο εντυπωσιακού ποσοστού αύξησης για τις εισαγωγές αμερικανικών προϊόντων.

Αναφορικά με τη συνολική αξία του διμερούς εμπορίου, σύμφωνα με την U.S.A.-I.T.C. το 2019 ανήλθε σε 2.953 εκατ. δολ., παρουσιάζοντας έτσι άνοδο 9,8% σε σχέση με το 2018 (2.689,9 εκ. δολ.). Τα ανωτέρω ποσά, μετατρεπόμενα σε ευρώ βάσει της σταθμισμένης ετήσιας ισοτιμίας 2019 (1 δολ.= 0,893 ευρώ), ανέρχονται σε 2.637 εκ. ευρώ για το 2019. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το 2019 το σύνολο του διμερούς εμπορίου ανήλθε σε 2.528,8 εκατ. ευρώ, έναντι 2.060,4 εκ. ευρώ το 2018, σημειώνοντας έτσι μεγάλη άνοδο, ύψους 22,7 %.

Υπογραμμίζεται τέλος η **διατήρηση, έστω οριακή πλέον, του εμπορικού πλεονάσματος της χώρας μας** έναντι των Η.Π.Α. Ειδικότερα, το εμπορικό μας πλεόνασμα το 2019, βάσει των στοιχείων της U.S.A.-I.T.C., ανήλθε σε 65,8 εκατ. δολ. (58,8 εκ. ευρώ σε ισοτιμία 2019) ή 82 εκατ. ευρώ βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, ήτοι αισθητή μείωση κατά 87,4% και 87,9% αντιστοίχως, έναντι του 2018. Επισημαίνεται ότι η χώρα μας εμφανίζει **για 8^η συνεχόμενη χρονιά πλεόνασμα** στο εμπορικό της ισοζύγιο έναντι των ΗΠΑ.

Β. Κορυφαία 20 ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα σε ΗΠΑ έτους 2019:

Σύμφωνα με τα στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, τα 20 κορυφαία εξαγόμενα προϊόντα (κατά τετραψήφιους Κωδικούς Συνδυασμένης Ονοματολογίας) της χώρας μας προς τις ΗΠΑ το 2019, είναι τα ακόλουθα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Κορυφαία 20 ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα σε ΗΠΑ (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)				
α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή προϊόντος (κατά 4-ψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2018 (σε εκ. €)	2019 (σε εκ. €)
1	2710	Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά και συναφή παρασκευάσματα	147,43	183,42
2	2005	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξύδι, μη κατεψυγμένα	133,82	140,38
3	7606	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο	102,46	114,23
4	2523	Τσιμέντα υδραυλικά, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα που δεν είναι σε σκόνη	87,96	93,5
5	99SS	Λοιπά προϊόντα (εμπιστευτικού εμπορίου)	70,57	65,58
6	2713	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο κλπ.	54,5	45
7	7305	Σωλήνες, κυκλικής διατομής που παράγονται από πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα	196,52	39,94
8	1509	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του	41,96	38,85
9	8533	Αντιστάσεις ηλεκτρικές, ρεοστάτες και ποτενσιόμετρα (εκτός από θερμαντικές αντιστάσεις)	33,34	37,6
10	0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	26,53	27,7
11	6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική, φυσικές, άλλες από σχιστόλιθο, επεξεργασμένες και τεχνουργήματα από αυτές	25,63	26,83
12	2001	Λαχανικά, καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα με ξίδι ή οξικό οξύ	22,82	24,1
13	2106	Παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	15,63	23,55
14	7607	Φύλλα και ταινίες, λεπτά, από αργίλιο (έστω και τυπωμένα ή επικολλημένα σε χαρτί, χαρτόνι, πλαστικές ύλες ή παρόμοια υποθέματα),	30,4	20,46
15	8803	Μέρη από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα των κλάσεων 8801 και 8802	14,54	19,43

16	7411	Σωλήνες από χαλκό	31,25	18,45
17	0302	Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304)	18,23	18,2
18	2008	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης	9,81	17,16
19	3304	Προϊόντα ομορφιάς ή φιασιδώματος (μακιγιάζ) παρασκευασμένα και παρασκευάσματα για τη συντήρηση ή τη φροντίδα του δέρματος	8,35	15,24
20	7306	Σωλήνες και κοίλα είδη με καθορισμένη μορφή από σίδηρο ή χάλυβα	0,67	14,8
ΣΥΝΟΛΟ				984,42
% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών σε Η.Π.Α.				75,41%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σύμφωνα με την U.S.A.-I.T.C., τα 20 κορυφαία προϊόντα (κατά τετραψήφιους κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας) που εξήχθησαν από την Ελλάδα στις ΗΠΑ το 2019 είναι τα εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Κορυφαία 20 ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα σε ΗΠΑ (US ITC)				
α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή προϊόντος (κατά 4-ψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2018 (σε εκ. \$)	2019 (σε εκ.\$)
1	2005	Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξίδι, μη κατεψυγμένα	166,37	167,42
2	7606	Ελάσματα και ταινίες, από αργίλιο	103,14	126,98
3	8212	Ξυράφια και οι λεπίδες τους	107,38	125,69
4	2523	Τσιμέντα υδραυλικά, στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα που δεν είναι σε σκόνη	93,78	88,07
5	7305	Σωλήνες, κυκλικής διατομής που παράγονται από πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή χάλυβα	213,2	73,1
6	2713	Οπάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο και άλλα υπολείμματα των λαδιών πετρελαίου ή των ασφαλτούχων ορυκτών	42,46	68,84
7	1509	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του	50,41	42,93
8	2008	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα ή διατηρημένα	35,33	42,9
9	8533	Αντιστάσεις ηλεκτρικές, ρεοστάτες και ποτενσιόμετρα (εκτός από θερμαντικές αντιστάσεις)	35,4	38,37
10	2714	Άσφαλτοι εν γένει φυσικές. Σχίστες και άμμος, ασφαλτούχα Ασφαλίτες και πετρώματα ασφαλτούχα	48,19	35,3
11	9801	Επανεξαγωγή αντικειμένων προς επισκευή	28,03	34,97
12	2710	Λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά και συναφή παρασκευάσματα	38,34	33,95
13	6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική, φυσικές, άλλες από σχιστόλιθο, κύβοι, ψηφίδες και παρόμοια είδη	31,1	32
14	0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί	31,58	31,9

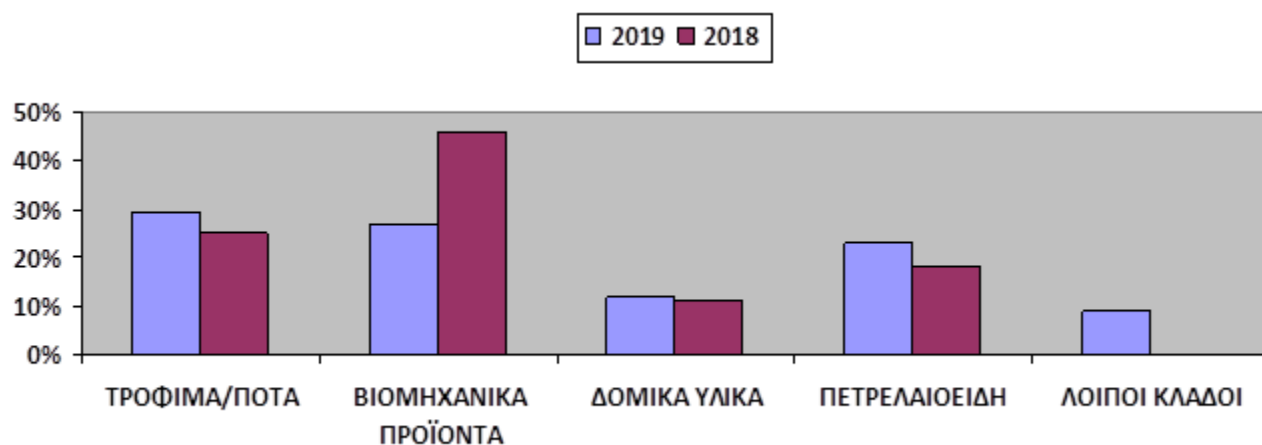
15	2106	Παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	18,25	25,47
16	7607	Φύλλα και ταινίες, λεπτά, από αργίλιο (έστω και τυπωμένα ή επικολλημένα σε χαρτί, χαρτόνι, πλαστικές ύλες ή παρόμοια υποθέματα)	29,2	22,1
17	7411	Σωλήνες από χαλκό	34	21,1
18	2530	Βερμικουλίτης, περλίτης και άλλες ορυκτές ύλες π.δ.κ.α.	17,8	18,1
19	0302	Ψάρια, βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εκτός από φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304)	18,38	17,45
20	7306	Σωλήνες και κοίλα είδη με καθορισμένη μορφή από σίδηρο ή χάλυβα	0,8	16,62
ΣΥΝΟΛΟ:			1063,26	
% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών σε Η.Π.Α.			70,44%	

Πηγή: US International Trade Commission

Γ. Ανάλυση και επιμέρους παρατηρήσεις/επισημάνσεις επί των ελληνικών εξαγωγών σε ΗΠΑ – Αποκλίσεις στοιχείων:

α) Όπως φαίνεται και στο κατωτέρω γράφημα, που επεξεργάστηκε το Γραφείο μας, οι ελληνικές εξαγωγές των 20 σημαντικότερων προϊόντων στις ΗΠΑ, οι οποίες καλύπτουν περίπου το 75 % του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών, έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό τη διασπορά τους σε τέσσερις ευρύτερες κατηγορίες/κλάδους προϊόντων, ήτοι:

- Τρόφιμα/Ποτά,
- Βιομηχανικά προϊόντα (προϊόντα χαλκού, σιδήρου, αλουμινίου, χημικά, πλαστικά κλπ.),
- Δομικά υλικά και
- Πετρελαιοειδή.

β) Από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τη διετία 2018 – 2019 συγκρατούνται:

- Ειδικότερα:

Σύμφωνα με στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, το συγκεκριμένο προϊόν ("λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά και συναφή παρασκευάσματα" - Κωδικός 2710) ήταν το πρώτο εξαγόμενο προϊόν μας στις ΗΠΑ το παρελθόν έτος (2019), καταγράφοντας συνολική αξία εξαγωγών 183,42 εκ.

Ευρώ, έναντι 147,43 εκ. Ευρώ το προηγούμενο έτος (2018), αποσπώντας έτσι μερίδιο 14% το 2019, έναντι 10,8% το 2018 επί του συνόλου των εξαγωγών μας στις ΗΠΑ.

Αντιθέτως, το ίδιο προϊόν εμφανίζεται ως μόλις 12ο στη λίστα της αρμόδιας αμερικανικής υπηρεσίας, με καταγεγραμμένη αξία 33,95 εκ. δολ. Η.Π.Α., σημειώνοντας μάλιστα πτώση σε σύγκριση με το 2018 (38,34 εκ. δολ.).

- Η σημαντική πτώση του μεριδίου των βιομηχανικών προϊόντων, που κατέλαβαν το 2019 μερίδιο 27% έναντι 46% το 2018 επί των 20 σημαντικότερων προϊόντων που εξήχθησαν στις ΗΠΑ.

Η σχετική πτώση, δεδομένου ότι η κατηγορία αυτή μονοπωλείται από δύο κατά βάση προϊόντα, ήτοι σωλήνες σιδήρου/χάλυβος και τα προϊόντα αλουμινίου, και δοθείσης της ανόδου των προϊόντων αλουμινίου το 2019, οφείλεται στην αισθητή πτώση πωλήσεων των σωλήνων χάλυβα.

- Η άνοδος του μεριδίου των τροφίμων/ποτών, που κατέλαβαν το 2019 μερίδιο 29% έναντι 25% το 2018, επί των 20 σημαντικότερων προϊόντων που εξήχθησαν στις ΗΠΑ.
- Η σταθερότητα μεριδίου των δομικών υλικών, που κατέλαβαν το 2019 μερίδιο 12%, έναντι 11% το 2018, επί των 20 σημαντικότερων προϊόντων που εξήχθησαν στις ΗΠΑ.

γ) Σύμφωνα με την αμερικανική αρμόδια υπηρεσία, το πρώτο προϊόν μας στις ΗΠΑ το 2019 σε όρους αξίας ήταν το υπό τον κωδικό 2005 «Λαχανικά παρασκευασμένα ή διατηρημένα χωρίς ξύδι, μη κατεψυγμένα», με συνολική αξία 167,42 εκ. δολ. ΗΠΑ (ελαφρά άνοδος, έναντι 166,37 εκ. δολ. ΗΠΑ το 2018). Υπογραμμίζεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εν λόγω εξαγωγών αφορά στις παρασκευασμένες ή διατηρημένες σε άρμη επιτραπέζιες ελιές (6-ψήφιος κωδικός 2005700), γεγονός που τις κατατάσσει, για άλλη μια χρονιά, στο σημαντικότερο εξαγόμενο αγροτικό προϊόν μας στις Η.Π.Α.

δ) Σημειώνεται επίσης για το 2019 η πολύ μεγάλη πτώση της αξίας των ελληνικών εξαγωγών σωλήνων κυκλικής διατομής, που παράγονται από πλατέα προϊόντα έλασης σιδήρου ή χάλυβος, με αξία μόλις 39,94 εκ. ευρώ, έναντι 196,52 εκ. ευρώ το 2018, χρονιά στην οποία κατείχαν την πρώτη θέση.

ε) Σημαντική είναι επίσης η περαιτέρω άνοδος της αξίας των προϊόντων αλουμινίου (προϊόντα υπό τον κωδικό 7606-«Ελάσματα και ταινίες από αργίλιο»), με αξία εξαγωγών 114,23 εκ. ευρώ, έναντι 102,46 εκ. ευρώ το 2018 σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (126,98 εκ. δολ. έναντι 103,14 εκ. δολ το 2018, σύμφωνα με την αμερικανική αρχή).

στ) Υπογραμμίζεται το γεγονός ότι για την U.S.A-I.T.C, το 3ο σημαντικότερο ελληνικό προϊόν που εξήχθη στις ΗΠΑ το 2019 ήταν τα ξυραφάκια, με αξία 125,69 εκ. δολ., έναντι 107,38 εκ. δολ. το 2018), τη στιγμή που η ΕΛΣΤΑΤ δεν καταγράφει καν το ανωτέρω προϊόν.

ζ) Το 2019 σημειώθηκε ελαφρά πτώση των εξαγωγών ελληνικού ελαιολάδου, με αξία 38,85 εκ. ευρώ σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (έναντι 41,96 εκ. ευρώ το 2018) και 42,93 εκ. δολ. έναντι 50,41 εκ. δολ. το 2018, σύμφωνα με τις αμερικανικές αρχές.

η) Επίσης, παρατηρείται σταθερότητα (με μικρή αύξηση) στα τυροκομικά, με αξία εξαγωγών 31,9 εκ δολ. έναντι 31,58 εκ. δολ. ΗΠΑ σύμφωνα με τις αμερικανικές αρχές και 27,7 εκ. ευρώ έναντι 26,53 εκ. ευρώ το 2018 σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ.

θ) Αναντιστοιχία παρατηρείται στα στοιχεία των δύο αρχών, αναφορικά με τις εξαγωγές ελληνικού τσιμέντου, καθώς, σύμφωνα με την αμερικανική αρχή εμφανίζουν ελαφρά πτώση με 88,1 εκ. δολ. το 2019 έναντι 93,78 εκ. δολ. για το 2018, τη στιγμή που, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, εμφανίζουν άνοδο με 93,5 εκ. ευρώ το 2019, έναντι 87,96 εκ. ευρώ το 2018.

Δ. Κορυφαία 15 εισαγόμενα προϊόντα από ΗΠΑ – 2019.

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, τα 15 κορυφαία προϊόντα (κατά τετραψήφιους κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας) που εισήχθησαν στην Ελλάδα από τις Η.Π.Α. το 2019 είναι τα εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Κορυφαία 15 εισαγόμενα προϊόντα από ΗΠΑ (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)				
α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή Προϊόντος (κατά τετραψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2018 (σε εκ. €)	2019 (σε εκ. €)
1	99SS	Προϊόντα εμπιστευτικού εμπορίου	18,22	223,4
2	2709	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο)	121	212,85
3	2711	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	0,15	70,4
4	8411	Στροβιλοκινητήρες, στροβιλοπρωθητήρες και άλλοι στρόβιλοι δι'αερίου	4,36	57,1
5	7204	Απορρίμματα και θραύσματα σιδήρου ή χάλυβα	30,31	52,44
6	2713	Οπάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο λπ.	73,19	48,8
7	7404	Απορρίμματα χαλκού και θραύσματα	30,9	48,5
8	8803	Μέρη από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα των κλάσεων 8801 και 8802	38,29	41,47
9	0802	Καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί	25,8	32,16
10	3901	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	4,4	25,17
11	8802	Αεροσκάφη με κινητήρα	5,85	17,9
12	1201	Κουκιά σόγιας, έστω και σπασμένα	15,63	16,57
13	3004	Φάρμακα	9,56	15,44
14	9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση	14,28	13,65
15	4703	Πολτοί χημικοί από ξύλο με ανθρακικό νάτριο ή θειικό άλας	13,27	13,25
ΣΥΝΟΛΟ:				889,1
% επί του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών από Η.Π.Α.				72,67%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σύμφωνα με την U.S.A.-I.T.C., τα 15 κορυφαία προϊόντα (κατά τετραψήφιους κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας) που εισήχθησαν στην Ελλάδα από τις ΗΠΑ το 2019 είναι τα εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Κορυφαία 15 εισαγόμενα προϊόντα από ΗΠΑ (US ITC)				
α/α	Κωδικός Προϊόντος	Περιγραφή Προϊόντος (κατά τετραψήφιο κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας)	2018 (σε εκ. \$)	2019 (σε εκ. \$)
1	2709	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο)	110,5	296,24
2	9033	Μέρη και εξαρτήματα για μηχανήματα, συσκευές, όργανα ή άλλα είδη του κεφαλαίου 90, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού στο κεφάλαιο 90	153,8	172,7
3	2711	Αέρια πετρελαίου και άλλοι αέριοι υδρογονάνθρακες	27,7	101,1
4	7404	Απορρίμματα χαλκού και θραύσματα	45,9	51,5
5	8803	Μέρη από ιπτάμενα και διαστημικά οχήματα των κλάσεων 8801 και 8802	17,94	47,75
6	7204	Απορρίμματα και θραύσματα σιδήρου ή χάλυβα	40,94	45,95
7	8800	Πολιτικά αεροσκάφη, μηχανές και μέρη αυτών	11,2	41
8	0802	Καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί	31,8	40,58
9	9880	Εξαγωγικά φορτία χαμηλής αξίας	28,1	37,74
10	2713	Οπτάνθρακας (κοκ) από πετρέλαιο, άσφαλτος από πετρέλαιο κλπ	81,27	34,26
11	2934	Νουκλεϊνικά οξέα και άλατά τους, καθορισμένης ή μη χημικής σύστασης. Άλλες ετεροκυκλικές ενώσεις.	33,41	31,77
12	3901	Πολυμερή του αιθυλενίου σε αρχικές μορφές	8,56	27,85
13	9015	Όργανα και συσκευές γεοδαισίας, τοπογραφίας, εικονομετρίας, υδρογραφίας, ωκεανογραφίας κλπ.	0,44	17,17
14	9027	Όργανα και συσκευές για φυσικές ή χημικές αναλύσεις	7,87	14,65
15	9018	Όργανα και συσκευές για ιατρική, χειρουργική, οδοντιατρική ή κτηνιατρική χρήση	16,12	14,37
ΣΥΝΟΛΟ:				974,63
% επί του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών από Η.Π.Α.				67,51%

Πηγή: US International Trade Commission

Ε. Ανάλυση και επιμέρους παρατηρήσεις/επισημάνσεις επί των εισαγωγών από ΗΠΑ – Αποκλίσεις στοιχείων

α) Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, η κατηγορία προϊόντων με την υψηλότερη αξία εισαγωγών στην Ελλάδα από τις ΗΠΑ εμπίπτει στον κωδικό 99SS, ήτοι σε προϊόντα εμπιστευτικού εμπορίου, με 223,4 εκ. ευρώ, έναντι μόλις 18,22 εκ. ευρώ το 2018. Σημειωτέον ότι το εν λόγω προϊόν δεν καταγράφεται από την αρμόδια αμερικανική υπηρεσία. Αντ' αυτού, η USITC καταγράφει ως σημαντικότερο εισαγόμενο στην Ελλάδα από τις ΗΠΑ προϊόν το υπό τον κωδικό 2709 «Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά», με 296,24 εκ. δολ το 2019 έναντι 110,5 εκ. δολ. το 2018, ενώ ως δεύτερο σημαντικότερο καταγράφει το υπό τον κωδικό 9033 «Μέρη και εξαρτήματα για μηχανήματα, συσκευές, όργανα ή άλλα είδη του

κεφαλαίου 90, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού στο κεφάλαιο 90», με 172,7 εκ. δολ, το οποίο δεν καταγράφεται από την ΕΛΣΤΑΤ.

β) Σημειώνεται ότι, βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, τα δύο σημαντικότερα εισαγόμενα στη χώρα μας αμερικανικά προϊόντα (αθροιστικά 436,25 εκ. δολ.) καταλαμβάνουν το 35,7% επί της συνολικής αξίας εισαγωγών από τις ΗΠΑ. Βάσει των αμερικανικών στατιστικών στοιχείων, η αθροιστική αξία των δύο πρώτων προϊόντων (468,94 εκ. δολ.) αντιπροσωπεύει το 32,5% επί της συνολικής αξίας εισαγωγών από τις ΗΠΑ.

9. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΑΓΙΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ)

Ξένες πηγές (ΒΕΑ, ΔΝΤ, ΟΟΣΑ)

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του Αμερικανικού Υπουργείου Εμπορίου (Δεκέμβριος 2019)²⁴, η Ελλάδα μέσω επενδύσεων στις ΗΠΑ στήριξε 3.200 θέσεις εργασίας το 2017. Επίσης, πραγματοποίησε επενδύσεις ύψους 889 εκατ. δολ. (σε όρους τελικού πραγματικού ιδιοκτήτη – UBO) το 2018 σε τομείς όπως πληροφορική, τρόφιμα, ηλεκτρονικά εξαρτήματα, καταναλωτικά αγαθά, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και κλωστοϋφαντουργικά. Επίσης, σύμφωνα με τα εν λόγω στοιχεία η Ελλάδα επένδυσε 3 εκατ. δολ. σε Έρευνα & Ανάπτυξη μέσω θυγατρικών ελληνικών εταιρειών στις ΗΠΑ το 2017. Οι αμερικανικές ΑΞΕ προς την Ελλάδα αυξήθηκαν από 1.224 εκατ. δολ. το 2017 σε 1.415 εκατ. δολ. το 2018.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, βάσει των στοιχείων που παρέχουν οι χώρες μέλη του²⁵, όπως και το 2017, οι ΗΠΑ καταλαμβάνουν την 2^η θέση ως χώρα προορισμού των ελληνικών ΑΞΕ μετά την Κύπρο για το 2018, με αξία 2.504 εκατ. δολ. που αντιστοιχεί στο 13% επί του συνόλου των ΑΞΕ. Το αντίστοιχο ποσό για το 2017 ήταν 2.541 εκατ. δολ. Όσον αφορά τις ΑΞΕ που προέρχονται από τις ΗΠΑ με προορισμό την Ελλάδα συνεχίσθηκε η αυξητική τους πορεία, τελευταίων χρόνων, και διαμορφώθηκαν σε 1.415 εκατ. δολ. το 2018, σημειώνοντας σημαντική αύξηση σε σχέση με το 2017 (974 εκατ. δολ.).

Ελληνικές πηγές (Τράπεζα της Ελλάδος, Enterprise Greece)

Οι εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σχετικά με την αξία των ΑΞΕ από τις ΗΠΑ στην Ελλάδα και των ελληνικών ΑΞΕ με προορισμό τις ΗΠΑ απεικονίζονται στον κάτωθι πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Αποθέματα Άμεσων Επενδύσεων Ελλάδας – ΗΠΑ (εκατ. €)²⁶

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Αμερικανικές ΑΞΕ σε Ελλάδα	2.042,4	2.148,0	749,5	788,4	733,0	541	864,4	845,9
Ελληνικές ΑΞΕ σε ΗΠΑ	2.304,1	1.953,2	1.653,9	1.822,6	1.969,2	2.220,3	2.033	2.187

Σημειώσεις:

α) Συνολικά κεφάλαια (in terms of stocks) τέλους έτους αναφοράς.

β) Τα στοιχεία των άμεσων ξένων επενδύσεων περιλαμβάνουν επανεπενδυθέντα κέρδη / ζημιές.

Σύμφωνα με την ίδια πηγή, οι ΗΠΑ το 2018 κατέλαβαν την **8^η θέση μεταξύ των χωρών προέλευσης** των ΑΞΕ στην Ελλάδα (μετά από τις Γερμανία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Ελβετία, Γαλλία, Ιταλία, Βέλγιο) με επενδύσεις συνολικού ύψους 845,9 εκατ. ευρώ, ενώ οι ΗΠΑ αποτελούν τον **2^ο σημαντικότερο προορισμό** των ελληνικών κεφαλαίων (μετά από Κύπρο) με

²⁴ <https://www.selectusa.gov/servlet/servlet.FileDownload?file=015t0000000LKML>

²⁵ ΔΝΤ: Coordinated Direct Investment Survey: <https://data.imf.org/?sk=40313609-F037-48C1-84B1-E1F1CE54D6D5>, Direct Investment Position – Outward – as reported by Greece and counterpart economies

²⁶ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος <https://www.bankofgreece.gr/statistika/ekswterikos-tomeas/ameses-ependyseis/apothemata>

επενδύσεις συνολικής αξίας 2.187 εκατ. ευρώ (ακολουθεί το Χονγκ Κονγκ με 1.928 εκατ. ευρώ. στην τρίτη θέση).

Επίσης, όπως αναφέρει έκθεση του Enterprise Greece²⁷, οι ΗΠΑ αποτελούν τον 9^ο σημαντικότερο επενδυτή για την Ελλάδα την περίοδο 2009 - 2019 (μετά από τις Γερμανία, Γαλλία, Κύπρος, Ελβετία, Κίνα - Χονγκ Κόνγκ, Ολλανδία, Καναδά και Λουξεμβούργο). Σύμφωνα με επιπλέον πρόσφατα στοιχεία (πηγή Enterprise Greece) έχει παρατηρηθεί ενδιαφέρον από αμερικανικούς ομίλους για την εγκατάσταση κέντρων παροχής υπηρεσιών outsourcing - Business Process Outsourcing Centers - στην Ελλάδα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αμερικανικών εταιρειών που υλοποίησαν τέτοιου είδους επενδύσεις στην Ελλάδα τα τελευταία δύο χρόνια με την στήριξη του Enterprise Greece είναι η εταιρεία TTEC (με έδρα την Πολιτεία του Colorado) και η εταιρεία SITEL (με έδρα την Πολιτεία της Florida).

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης (τεύχος Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου 2018)²⁸, η αμερικανική ONEX Technologies Group με έδρα την Νέα Υόρκη ίδρυσε στην Ελλάδα την θυγατρική ONEX Shipyards (<http://www.onexsyrosshipyards.com>), η οποία ανακαίνισε, ανακατασκεύασε και επαναλειτούργησε τον Μάρτιο του 2018 το ναυπηγείο στο Νεώριο της Σύρου, δημιουργώντας 310 θέσεις εργασίας.

Το 2018 η αυτοκινητοβιομηχανία Tesla προχώρησε στη σύσταση της ελληνικής εταιρείας Tesla Greece, μέσω θυγατρικής της αμερικανικής πολυεθνικής στην Ολλανδία. Πρόκειται για κέντρο έρευνας ηλεκτρικών κινητήρων αυτοκινήτων που λειτουργεί στο Τεχνολογικό Πάρκο «Λεύκιππος» του ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος στην Αθήνα.

Στην ΔΕΘ του 2019 ανακοινώθηκε ότι η φαρμακευτική εταιρεία κολοσσός Pfizer, με έδρα την Νέα Υόρκη, η οποία δραστηριοποιείται στην Ελλάδα από το 1960, προτίθεται να εγκαταστήσει στην Θεσσαλονίκη κέντρο ψηφιακής τεχνολογίας, τεχνητής νοημοσύνης και ανάλυσης μεγάλου όγκου δεδομένων²⁹. Επίσης, στην ΔΕΘ 2019, η Cisco, με έδρα την Καλιφόρνια, ανακοίνωσε την πρόθεσή της να εγκαταστήσει ένα Κέντρο Καινοτομίας για την ανάπτυξη τεχνολογιών Smart Cities και IoT (Internet of Things), καθώς και ένα Κέντρο Ανάπτυξης Ψηφιακών Δεξιοτήτων, στην Θεσσαλονίκη³⁰.

Το 2018 η αμερικανική εταιρεία EMPIST (www.empist.com), με έδρα το Σικάγο, του Ελληνοαμερικανού ιδρυτή John Kamras, διέυρνε την επένδυσή της στην Αθήνα που ξεκίνησε με την ίδρυση υποκαταστήματος το 2014³¹.

Τον Μάιο του 2020 ανακοινώθηκαν δύο πολύ σημαντικές εξαγορές ελληνικών εταιρειών τεχνολογίας από αμερικανικές. Πρόκειται για:

- την εξαγορά της ελληνικής εταιρείας Think Silicon με έδρα την Πάτρα από την αμερικανική Applied Materials με έδρα στην Πολιτεία της California. Η αμερικανική εταιρεία προτίθεται να διατηρήσει την υφιστάμενη ομάδα μηχανικών και να την επεκτείνει³².
- την εξαγορά της ελληνικής εταιρείας Softomotive από την Microsoft. Σε συνέχεια της εξαγοράς, η αμερικανική εταιρεία σχεδιάζει τη δημιουργία ενός κέντρου ανάπτυξης RPA (Robotic Process Automation) στην Ελλάδα³³.

²⁷ <https://www.enterprisegreece.gov.gr/h-ellada-shmera/giati-ellada/ksenes-ameses-ependyseis>

²⁸ http://www.mindev.gov.gr/wp-content/uploads/2018/06/ΔΕΛΤΙΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ-ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ_ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ-2018.pdf

²⁹ <https://www.capital.gr/epixeiriseis/3381104/i-megali-ependusi-tis-pfizer-pou-bazei-tin-ellada-ston-pagkosmio-ereunitiko-xarti>

³⁰ <https://www.fortunegreece.com/article/pros-dimiourgia-kentrou-kenotomias-sti-thessaloniki-i-cisco/>

³¹ <https://www.businessnews.gr/el/epixeiriseis/epixeiriseis/h-empist-llc-επεκτείνει-τις-επιχειρηματικές-της-δραστηριότητες-και-στην-ελλάδα.html>

³² https://startupper.gr/deals/60234/i-elliniki-think-silicon-exagorastike-apo-tin-applied-materials/?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=Think+Silicon

³³ <https://www.kathimerini.gr/1078834/article/oikonomia/epixeiriseis/h-microsoft-e3agorase-thn-ellhnikh-softomotive>

Σύμφωνα με πληροφορίες του Enterprise Greece, για το διάστημα 2016-2018, αναφέρονται ως σημαντικές ελληνικές επενδύσεις στις ΗΠΑ, η επένδυση της Terna Energy στην Πολιτεία του Τέξας (ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) και της Thrace LINQ στην Πολιτεία της South Carolina (κλωστοϋφαντουργικά).

10. ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΣΙΚΑΓΟΥ)

Κατά το 2019 οι συνολικές αφίξεις τουριστών στην Ελλάδα ανήλθαν σε 34.004,6 εκ. άτομα, αυξημένες κατά 2,8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, εκ των οποίων 1.179 χιλιάδες ταξιδιώτες προέρχονταν από τις ΗΠΑ, αυξημένοι κατά 7,4% σε σχέση με το 2018.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Αφίξεις, εισπράξεις, διανυκτερεύσεις, κατανάλωση Αμερικανών ταξιδιωτών

	2015	2016	2017	2018	2019	% Μεταβολή 2018/2019
Αφίξεις (χιλ. άτομα)	750,3	778,7	864,9	1.097,4	1.179	+7,4
Εισπράξεις (εκατ. €)	943,3	727,9	813,9	1.040,1	1.188,6	+13,3
Διανυκτερεύσεις (εκατ.)	8,6	8,2	9,5	11,7	12,4	+5,8
Κατανάλωση/ταξίδι (€)	1.257,4	934,9	941,1	947,7	1.008,2	+6,1
Κατανάλωση/διανυκτέρευση (€)	110,2	89	85,2	89,1	95,4	+6,8
Μέση διάρκεια παραμονής (διανυκτερεύσεις)	11,4	10,5	11	10,6	10,6	-

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος³⁴.

11. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΗΠΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οι οικονομικές σχέσεις Ελλάδος - ΗΠΑ διέπονται κατά κύριο λόγο από:

- Κανόνες του ΠΟΕ, στον οποίο μετέχουν και οι δύο χώρες.
- Πλαίσιο Διατλαντικής Οικονομικής Ολοκλήρωσης (Framework For Advancing Transatlantic Economic Integration Between The EU And The USA, 2007).
- Συμφωνία Φιλίας, Εμπορίου και Ναυτιλίας (Ν.Δ.2893 / 1954).
- Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (Ν.Δ. 2548 / 1953).
- Συμφωνία Εγγυήσεων Επενδυμένου Κεφαλαίου (Ν.Δ.2424 / 1953).
- Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών (Ν.2027 / 1992).
- Συμφωνία αμοιβαίας διοικητικής αρωγής μεταξύ τελωνειακών υπηρεσιών (Ν.2066 / 1992).
- Συμφωνία Οικονομικής, Επιστημονικής και Τεχνολογικής, Εκπαιδευτικής και Μορφωτικής Συνεργασίας (Ν.1982 / 1991).
- Συμφωνία για θέματα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ν.2186 / 1994).

³⁴ <https://www.bankofgreece.gr/en/statistics/external-sector/balance-of-payments/travel-services>

- Μνημόνιο Σύστασης Επιτροπής Οικονομικής και Εμπορικής Συνεργασίας (Economic & Commercial Cooperation Committee / ECCC, ΦΕΚ 144/9.7.1999).
- Μνημόνιο για Τεχνολογική Συνεργασία στα Βαλκάνια (ITCB, Ν.2784 / 2000).
- Πρωτόκολλο Προθέσεων για Πρόληψη και Αποκατάσταση Φυσικών και Τεχνολογικών Καταστροφών (Ν.3073 / 2002).
- Συνολική Τεχνική Συμφωνία (Ν.3108 / 2003).
- Συμφωνία Ασφάλειας Εμπορευματοκιβωτίων για τη λήψη μέτρων ελέγχου στο λιμένα Πειραιά σε όλα τα εμπορευματοκιβώτια με προορισμό λιμένες ΗΠΑ (CSI, υπεγράφη 25.6.2004).
- Μνημόνιο Κατανόησης USAID-ΥΠΕΞ για επέκταση της συνεργασίας USAID-Hellenic Aid (ΥΔΑΣ) στον τομέα του τουρισμού (σε πλαίσιο ECCC, υπεγράφη 20.6.2008).
- Μνημόνιο Τεχνικής Συνεργασίας για αναπτυξιακά προγράμματα στον ενεργειακό τομέα στην ΝΑ Ευρώπη μεταξύ USAID και ΚΑΠΕ, ως εκπροσώπου της Hellenic Aid (υπεγράφη 18.4.2008).
- Μνημόνιο Αναπτυξιακής Συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, με φορείς υλοποίησης το ΚΑΠΕ και εκ της αμερικανικής πλευράς τον όμιλο International Resources Group (υπεγράφη 23.5.08).
- Συμφωνία για την Βελτίωση της Διεθνούς Φορολογικής Συμμόρφωσης και την Εφαρμογή του Νόμου Επιβολής Φορολογίας σε Λογαριασμούς της Αλλοδαπής (FATCA, Ν.4493 / 2017).
- Μνημόνιο Συνεργασίας στον τομέα διαστημικής τεχνολογίας, με φορείς υλοποίησης τον Ελληνικό Διαστημικό Οργανισμό (ΕΛΔΟ) και τη NASA (υπεγράφη 4/2019).

12. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (ΓΡ. ΟΕΥ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ)

Οικονομία και εμπορική πολιτική ΗΠΑ.

Η οικονομία ΗΠΑ παρουσίασε και κατά το 2019 επιδόσεις πέραν των αρχικών προβλέψεων, με ρυθμό ανάπτυξης 2,3% (από 2,9% το 2018 και 2,2% το 2017), συμπληρώνοντας τον Δεκέμβριο 2019 σχεδόν 11ετία συνεχόμενης ανάπτυξης, και εκ νέου με τον υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης μεταξύ των χωρών G7. Ιδιαίτερως σημαντική ήταν η επίτευξη του χαμηλότερου ποσοστού ανεργίας των τελευταίων 50 ετών, τάξης μόλις 3,7% στα τέλη του 2019, ενώ η ιδιωτική κατανάλωση (περίπου 70% του συνόλου της οικονομικής δραστηριότητας) παρέμεινε κινητήριος δύναμη της αμερικανικής οικονομίας. Λόγω των πρωτοφανών εξελίξεων της πανδημίας του κορωνοϊού, ωστόσο, η θετική πορεία της αμερικανικής οικονομίας διεκόπη απότομα το πρώτο τρίμηνο του 2020, καθώς οι ΗΠΑ εισήλθαν σε περίοδο ύφεσης με συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 5% εντός του α' τριμήνου 2020 (μεγαλύτερη τριμηνιαία ύφεση από την παγκόσμια οικονομική κρίση προ δεκαετίας). Πλέον, αν και με διαφοροποιήσεις μεταξύ των προβλέψεων, κατά γενική συναίνεση το 2ο τρίμηνο 2020 η πτώση του αμερικανικού ΑΕΠ θα είναι η μεγαλύτερη των τελευταίων δεκαετιών, ενώ υπάρχει συγκρατημένη αισιοδοξία ότι η οικονομία θα επανέλθει σε αναπτυξιακή τροχιά κατά το 2ο ήμισυ του 2020, αναλόγως της εξέλιξης, συγκράτησης ή υποχώρησης, της πανδημίας. Τον Απρίλιο 2020 το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ανακοίνωσε εκτιμήσεις για τις ΗΠΑ (σε World Economic Outlook) ύφεσης 5,9% το 2020 και ανάπτυξης 4,7% το 2021.

Ενώ έως και το 2016 οι ΗΠΑ ακολουθούσαν σχετικά σταθερή εμπορική πολιτική, η Κυβέρνηση Προεδρίας Trump ακολουθεί νέα διαφοροποιημένη εμπορική πολιτική (βλ. ετήσιες εκθέσεις Trade Policy Agenda), συχνών εκφάνσεων προστατευτισμού, με βασικές προτεραιότητες τη μείωση των διμερών εμπορικών ελλειμμάτων ΗΠΑ και την ενίσχυση της εγχώριας βιομηχανίας, στο πλαίσιο της στρατηγικής “America First”. Οι διαδικασίες εμπορίου εκλαμβάνονται ως αντικείμενο μηδενικού αθροίσματος, ενώ το εμπορικό έλλειμμα ΗΠΑ χρησιμοποιείται ως βαρόμετρο αξιολόγησης της επιτυχίας ή αποτυχίας του παγκόσμιου εμπορικού συστήματος, της εμπορικής πολιτικής και των εμπορικών συμφωνιών των ΗΠΑ. Οι περιστάσεις διαμόρφωσης της εμπορικής πολιτικής ΗΠΑ κατά το τρέχον έτος θα εξαρτηθούν από σειρά παραμέτρων, όπως οι επιπτώσεις των επί μέρους πολιτικών της Διοίκησης Trump στην αμερικανική βιομηχανία και στις εθνικές αλυσίδες αξίας/τροφοδοσίας, ιδίως πλέον υπό συνθήκες πολιτικών αντιμετώπισης του κορωνοϊού και των επιπτώσεων στην αμερικανική οικονομία, οι αντιδράσεις των εμπορικών εταίρων των ΗΠΑ, και η αλληλεπίδραση επί μέρους πολιτικών των ΗΠΑ σε πλαίσιο ΠΟΕ και άλλων εμπορικών συμφωνιών. Ως προς τις μελλοντικές εξελίξεις μετά τις επικείμενες προεδρικές εκλογές ΗΠΑ Νοεμβρίου 2020, αναλυτές αναφέρουν ότι το ποσοστό Αμερικανών οποίοι θεωρούν ότι το παγκόσμιο εμπόριο πρέπει να συγκαταλέγεται μεταξύ των κορυφαίων πολιτικών προτεραιοτήτων βρίσκεται στην τελευταία θέση μεταξύ 18 άλλων θεμάτων δημόσιας πολιτικής, ενώ η εμπορική πολιτική του Προέδρου Trump, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης δασμών για μόχλευση έναντι των εταίρων, υποστηρίζεται ήδη από τους μισούς περίπου ψηφοφόρους.

Σχέσεις ΕΕ - ΗΠΑ.

Στο πλαίσιο της νέας εμπορικής πολιτικής ΗΠΑ και της συμφωνίας Ιουλίου 2018, μεταξύ Προέδρου Trump και πρώην Προέδρου Ε. Επιτροπής Juncker, για έναρξη διαλόγου προς επίτευξη ισόρροπης διμερούς συμφωνίας σε βάση αμοιβαιότητας, συνεχίζονται οι διαβουλεύσεις μέσω της Ομάδας Εργασίας Executive Working Group (EWG), λαμβανομένων υπόψη των εκατέρωθεν οδηγιών διαπραγμάτευσης που ανακοινώθηκαν τον Ιανουάριο του 2019. Η διαδικασία διαλόγου σε πλαίσιο EWG έχει επιφέρει ήδη απτά αποτελέσματα (όπως αύξηση εισαγωγών στην ΕΕ σόγιας και υδροποιημένου φυσικού αερίου, ως ζητούμενα από πλευράς ΗΠΑ), καθώς και πρόοδο διαβουλεύσεων στο κανονιστικό σκέλος (ως προς τα πρότυπα και τις προδιαγραφές προϊόντων).

Από πλευράς ΕΕ τονίζεται ότι, παρά την ύπαρξη ορισμένων διαφορών και πολιτικών εντάσεων μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ τα τελευταία έτη, οι διατλαντικές επαφές συνεχίζονται τόσο σε τεχνικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο (όπως μεταξύ της Προέδρου της Ε. Επιτροπής von der Leyen και του Προέδρου Trump στο Νταβός 1/2020, ή τακτικά μεταξύ των ομολόγων Επιτρόπου Εμπορίου Hogan και Εμπορικού Αντιπροσώπου ΗΠΑ / USTR Lighthizer), επιδιώκοντας την ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας για διευθέτηση των προκλήσεων αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Στο πλαίσιο αυτό, και προς αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας κορωνοϊού για ταχύτερη δυνατή ανάκαμψη, η ΕΕ υπέβαλε 5/2020 προτάσεις ενίσχυσης της συνεργασίας ΕΕ-ΗΠΑ σε φάσμα διατλαντικής θεματολογίας (βλ. Κεφάλαιο 7). Εν προκειμένω, επιδιώκεται εποικοδομητική συνεργασία των δύο πλευρών για περαιτέρω θετικές εξελίξεις εντός του 2020.

Διμερείς σχέσεις Ελλάδος - ΗΠΑ.

Αναφερόμενοι στο ιδιαίτερα καλό επίπεδο οικονομικών σχέσεων Ελλάδος-ΗΠΑ, κατά τελευταία δεκαετία, επισημαίνεται ότι πραγματοποιείται, από το 2018, ο θεσμοθετημένος ετήσιος Στρατηγικός Διάλογος (ΣΔ) Ελλάδος-ΗΠΑ, ως πλατφόρμα ενισχυμένης συνεργασίας σε σειρά τομέων κοινού ενδιαφέροντος (περιφερειακής συνεργασίας, άμυνας/ασφάλειας, επιβολής του νόμου και καταπολέμησης της τρομοκρατίας, ενέργειας, παιδείας/πολιτισμού), συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου και των επενδύσεων, κομβικών οικονομικών θεμάτων διμερούς συνεργασίας. Κατά τη δεύτερη σύνοδο του Στρατηγικού Διαλόγου, στην Αθήνα τον

Οκτώβριο του 2019, οι ΗΠΑ εξέφρασαν αυξημένο ενδιαφέρον για επιχειρηματικούς τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, οποίοι προσδιορίζονται στο πλαίσιο των εργασιών της διμερούς Ομάδας Εργασίας “Εμπόριο και Επενδύσεις”, καθώς και για επενδύσεις σε τομείς καινοτομίας και νεοφυών επιχειρήσεων, ιδιωτικοποιήσεων και δημόσιων διαγωνισμών, σε αναγνώριση του θετικού οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα και των προοπτικών ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Α/εταιρείες και Α/αξιωματούχοι αναγνωρίζουν τις σημαντικές δυνατότητες της Ελλάδας ως πύλης προς την ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και ως κόμβου για το εμπόριο, την ενέργεια και τις μεταφορές, με εκπεφρασμένο ενδιαφέρον Αμερικανών για τη Βόρεια Ελλάδα ειδικότερα (Αλεξανδρούπολη, Καβάλα, διασυνδέσεις με γειτονικές χώρες).

Ειδικότερα ως προς τη συνεργασία στον τομέα ενέργειας, οι ΗΠΑ θεωρούν την Ελλάδα στρατηγικό και αξιόπιστο εταίρο, μακροπρόθεσμα, λαμβανομένου υπόψη του ενδιαφέροντος ΗΠΑ για ενεργειακή ασφάλεια και διαφοροποίηση ενεργειακών πόρων στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Ευρώπης, όπου ΗΠΑ και Ελλάδα υποστηρίζουν ανάλογες επιλογές. Ρόλος ΗΠΑ σημαντικός επίσης, κατά τελευταία δεκαετία, και στον τομέα του φυσικού αερίου (έως το 2020 οι ΗΠΑ αναμένεται να αναδειχθούν σε τρίτο σημαντικότερο εξαγωγέα φυσικού αερίου παγκοσμίως), ενώ μεταφορά φορτίων LNG από ΗΠΑ σε Ελλάδα συνεχίσθηκε κατά το 2019.

Λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών πανδημίας κορωνοϊού, εξετάζεται η διεξαγωγή της επόμενης συνόδου του διμερούς ΣΔ, ει δυνατόν, εντός του β' εξαμήνου 2020.

Αναφορικά με τις διμερείς εμπορικές συναλλαγές, κατά το 2019 ο διμερής όγκος εμπορίου ανήλθε σε \$ 2,9 δισ. παρουσιάζοντας ετήσια αύξηση 9,78% (USITC). Οι ΗΠΑ είναι ο 6ος σημαντικότερος αγοραστής για την Ελλάδα, αν και η Ελλάδα είναι η 68η προμηθευτική χώρα για τις ΗΠΑ. Ειδικότερα, οι ελληνικές εξαγωγές ανήλθαν κατά το 2019 σε \$ 1,5 δισ., καταγράφοντας μικρή μείωση 6% ως προς το 2018, ενώ οι ελληνικές εισαγωγές από τις ΗΠΑ ανήλθαν σε \$ 1,4 δισ., εμφανίζοντας ετήσια αύξηση 33%. Η Ελλάδα διατηρεί εμπορικό πλεόνασμα με τις ΗΠΑ τα τελευταία οκτώ συνεχόμενα χρόνια (από το 2011), αν και η διαφορά μειώθηκε σημαντικά το 2019, ως προς το προηγούμενο έτος, κατά περίπου 87%, κυρίως λόγω αυξημένων εισαγωγών σε Ελλάδα ορισμένων κατηγοριών προϊόντων μεγάλης αξίας, όπως υδρογονανθράκων. Το πρώτο τρίμηνο του 2020 οι ελληνικές εξαγωγές παρέμειναν περίπου στο ίδιο επίπεδο ως προς την αντίστοιχη περίοδο προηγούμενου έτους, περίπου σε \$ 351 εκ., ενώ οι ελληνικές εισαγωγές από τις ΗΠΑ αυξήθηκαν σημαντικά, κυρίως λόγω εξαγωγών υδρογονανθράκων ΗΠΑ. Βεβαίως είναι νωρίς για διαμόρφωση σαφούς εικόνας ως προς τις επιπτώσεις της κρίσης της πανδημίας κορωνοϊού στις ελληνικές εξαγωγές, ενώ τα προσεχούς δημοσίευσης στοιχεία 2ου τριμήνου 2020 θα είναι πιο κατατοπιστικά, γενικότερα επί α' εξαμήνου.

Ως προς τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (FDI), σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος οι ΗΠΑ κατατάσσονται μεταξύ των κορυφαίων 10 χωρών προέλευσης ΑΞΕ στην Ελλάδα κατά την τελευταία δεκαετία. Ορισμένα παραδείγματα επενδυτών ΗΠΑ στην Ελλάδα, στις υπηρεσίες τραπεζών, φιλοξενίας, ακινήτων, κατασκευής και ναυπηγείων, είναι οι NCH Capital, York Capital, Phillip Morris, Wyndham, Third Point, Oaktree και ONEX, ενώ, πρόσφατα, οι εταιρείες Pfizer και Cisco ανακοίνωσαν νέες δραστηριότητες στην Ελλάδα (σε κέντρα R&D και καινοτομίας). Λαμβανομένων υπόψη των παραπάνω επισημάνσεων περί ήδη εκπεφρασμένου αμερικανικού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο του Στρατηγικού Διαλόγου, υφίσταται σημαντικό περιθώριο περαιτέρω ανάπτυξης επενδύσεων από πλευράς ΗΠΑ, οποίες υστερούν έναντι των υφιστάμενων δυνατοτήτων. Αντίστοιχα, οι ΗΠΑ είναι ο δεύτερος σημαντικότερος προορισμός ελληνικών ΑΞΕ, με συνολικό απόθεμα που υπερβαίνει τα \$ 2 δισ.

Συναφώς, σημειώνεται ιδιαίτερως βελτίωση των προοπτικών ανάπτυξης αμερικανικών επενδύσεων στην Ελλάδα, λαμβανομένης υπόψη της θετικότητας έκβασης αφαίρεσης της χώρας (4/2020) από σχετικό Κατάλογο Παρακολούθησης (Watch List) της ετήσιας ειδικής Έκθεσης Special 301 του 2020 (στοιχείων έτους 2019), ευθύνης σύνταξης του Γραφείου Εμπορικού Αντιπροσώπου ΗΠΑ (USTR), καθόσον κατά το 2019 η Ελλάδα παρουσίασε

ικανοποιητική βελτίωση του βαθμού προστασίας Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας (IPR). Σηματοδοτήθηκε επομένως η ανάλογη βελτίωση επιχειρηματικού κλίματος στην Ελλάδα, δεδομένου ότι, και ιδίως για ΗΠΑ, είναι απολύτως αναγνωρίσιμη και μετρήσιμη η σχέση μεταξύ περιβάλλοντος προστασίας IPR και ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων.

Ως προς την ανάπτυξη εμπορικών δραστηριοτήτων στην αμερικανική αγορά, η ελληνική επιχειρηματική κοινότητα δέον λαμβάνει υπόψη ορισμένες δυσκολίες εισόδου στην αμερικανική αγορά, δεδομένων και των εκφάνσεων προστατευτισμού υπό την Κυβέρνηση Trump. Συγκεκριμένα, ως προς τις ελληνικές εξαγωγές αντιμετωπίζονται ζητήματα κυρίως σε θεματικές: α) *Μη Δασμολογικά Εμπόδια Πρόσβασης Προϊόντων σε Αγορά ΗΠΑ* [σε μη μεταποιημένα αγροδιατροφικά κυρίως προϊόντα, για την εισαγωγή των οποίων π.χ. απαιτείται αναγνώριση ισοδυναμίας προδιαγραφών και συστημάτων παραγωγής της ενδιαφερόμενης χώρας εξαγωγής (βλ.³⁵) ή έγκριση πρωτοκόλλου εισαγωγής κατόπιν αιτήματος της ενδιαφερόμενης χώρας (βλ.³⁶)], και β) *Δασμολογικά Εμπόδια Πρόσβασης Προϊόντων σε Αγορά ΗΠΑ* [π.χ. πρόσθετοι δασμοί “Section 232”, 25% σε προϊόντα χάλυβα και 10% σε προϊόντα αλουμινίου, που εισάγονται σε ΗΠΑ (βλ.³⁷), καθώς και πρόσθετοι δασμοί “Section 301” 10% για αεροσκάφη και 25% σε σειρά προϊόντων της ΕΕ, λόγω της υπόθεσης ΠΟΕ επιδοτήσεων σε Airbus (βλ.³⁸)].

Πέραν των παραπάνω, οι ενδιαφερόμενοι Έλληνες εξαγωγείς καλούνται να αντιμετωπίσουν επί μέρους ζητήματα λόγω ανάπτυξης και μεγέθους της αμερικανικής αγοράς, όπως, κυρίως, έντονο ανταγωνισμό από πληθώρα εισαγόμενων προϊόντων. Κατά περίπτωση ζήτημα μπορεί να είναι η μερική διαφοροποίηση των κανόνων επιχειρηματικής δραστηριοποίησης ανά Πολιτεία, λαμβανομένου υπόψη του ομοσπονδιακού συστήματος διοίκησης της χώρας, με συναφή διαφοροποίηση επιχειρηματικού κόστους. Επισημαίνεται ότι, αν και παραδοσιακά το μεγαλύτερο μέρος της επιχειρηματικής δράσης επικεντρώνεται στην Ανατολική Ακτή ΗΠΑ (Northeast και South Atlantic), και σε σημαντικότερες πύλες εισόδου ελληνικών προϊόντων (κυρίως Νέα Υόρκη), ωστόσο υπάρχει σημαντικό περιθώριο ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τόσο στις Μεσοδυτικές Πολιτείες (Midwest) και σε Πολιτείες του Νότου (South East Central και South West Central) όσο και στη Δυτική Ακτή (West/Mountain) και κυρίως West/Pacific, όπου, μεταξύ άλλων, συγκεντρώνεται η πλειοψηφία των νεοφυών επιχειρήσεων και των εταιρειών τομέα ΤΠΕ.

Επισημαίνεται, σε κάθε περίπτωση, ο δυναμικός ρόλος που διαδραματίζει η ομογένεια στις ΗΠΑ ως σθεναρή γέφυρα φιλίας, συνεργασίας και ενίσχυσης των υφιστάμενων μακρόχρονων δεσμών μεταξύ των δύο πλευρών, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας των επαφών που α/Κυβέρνηση διατηρεί με ομογενειακές οργανώσεις, όπως ΑΗΕΡΑ, ΑΗΙ, Hellenic Initiative.

---

³⁵ Για κρέας, πουλερικά και αυγά, αρμοδιότητας α/Υπηρεσίας FSIS, με εκκρεμότητα αιτήματος χώρας μας για κρέας χοίρου και αμνοεριφίων, νωπό κρέας / προϊόντα πουλερικών και προϊόντα αυγού.

³⁶ Για φρέσκα φρούτα και λαχανικά, αρμοδιότητας α/Υπηρεσίας APHIS, με εκκρεμότητα αιτήματος χώρας μας για μήλα, αχλάδια και κεράσια.

³⁷ Για παράδειγμα, σε βάρος ελληνικών εξαγωγών χαλύβδινων σωλήνων μεγάλης αξίας (1ο εξαγωγικό προϊόν στις ΗΠΑ το 2018, με μεγάλη κάμψη εξαγωγών το 2019).

³⁸ Σε βάρος ελληνικών εξαγωγών σειράς αγροδιατροφικών προϊόντων, όπως κυρίως σε εξαγωγές παρασκευασμένων ροδάκινων και φέτας, αν και εξαιρέθηκαν από εν λόγω δασμούς το ελαιόλαδο και οι ελιές από Ελλάδα (ενώ επεβλήθησαν σε άλλα κ-μ, ανταγωνιστικά, όπως Ισπανία).

- ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Βασικοί Μακροοικονομικοί Δείκτες.
- ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Προστιθέμενη αξία οικονομικών τομέων, ως % ΑΕΠ.
- ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Αξία αμερικανικών δασμών Section 201, 232, 301.
- ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Νέες ΑΞΕ σε ΗΠΑ, ανά χώρα προέλευσης (2018).
- ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Διμερές Εμπόριο Ελλάδος- ΗΠΑ.
- ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Κορυφαία 20 ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα σε ΗΠΑ (ΕΛ.ΣΤΑΤ.).
- ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Κορυφαία 20 ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα σε ΗΠΑ (US ITC).
- ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Κορυφαία 15 εισαγόμενα προϊόντα από ΗΠΑ (ΕΛ.ΣΤΑΤ.).
- ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Κορυφαία 15 εισαγόμενα προϊόντα από ΗΠΑ (US ITC).
- ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Αποθέματα Άμεσων Επενδύσεων Ελλάδας – ΗΠΑ.
- ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Αφίξεις, εισπράξεις, διανυκτερεύσεις, κατανάλωση Αμερικανών ταξιδιωτών.